

VINERI 9 IUNIE 2000 ANUL III [L] NR. 23

FOAIA românească

FONDAT IN 1951 20 FORNITI

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Trianon și românii din Ungaria

Ce se ascunde sub serele
din Micherechi?

Examen, limbă - examen de limbă

**Mihai Maroșca, cel mai bătrîn om
din Apateu**

CALENDAR ORTODOX

- 12 iunie, luni – Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Atonitul
 13 iunie, marți – Sf. Mc. Achilina; Sf. Trifilie, episcopul Leucosiei
 14 iunie, miercuri – Sf. Prooroc Elisei; Sf. Metodie, patriarhul Constantinopolului
 15 iunie, joi – Sf. Prooroc Amos; Sf. Mc. Isihie; Fericiții Augustin și Ieronim
 16 iunie, vineri – Sf. Tihon, episcopul Amatundei; Sf. Mc. Marcu, episcopul Apoloniadei
 17 iunie, sâmbătă – Sf. Mc. Manuil, Savel și Ismail (Sâmbăta morților-Moșii de vară)
 18 iunie, duminică – (†) Pogorârea Sfântului Duh (Rusaliile); Sf. Mc. Leontie, Ipatie, Teodul și Eterie

AGENDĂ

12 iunie

1848 – apare, la București, „Pruncul Român”, ziar editat de Constantin A. Rosetti. S-a constituit ca tribună a ideilor revoluționare de la 1848, grupînd în jurul său patrioți înflăcărați.

1977 – moare, la București, Filip Brunea-Fox, remarcabil reporter și publicist român. A fost colaborator la publicațiile de avangardă. Aduce în reportaje o viziune nouă, întemeiată pe cultivarea excesivă a senzaționalului și prin literaturizarea și ridicarea la valoare de simbol a prozei publicistice.

13 iunie

1952 – Gheorghe Cucu realizează primul zbor fără motor din România, pe o distanță de 300 km.

14 iunie

1848 – participînd la debuturile marii mișcări naționale și sociale a românilor din Transilvania, Vasile Alecsandri scrie și publică (anonim), în „Foaiete pentru minte, inimă și literatură” poezia cu caracter revoluționar „Hora Ardealului”.

15 iunie

1889 – se stinge din viață, la București, Mihai Eminescu. La 17 iunie este înmormîntat la cimitirul Bellu din Capitala română.

„Astfel se stinsese în al optulea lustru de viață cel mai mare poet pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pămîntul românesc. Ape vor seca în albie, și peste locul îngropării lui va răsări pădure sau cetate...” (G. Călinescu)

16 iunie

1889 – Ziarul *Românul* din 16 iunie anunță la știri: „Eminescu nu mai este”.

17 iunie

Ziua Aripilor Românești. Traian Vuia (1872–1950), Aurel Vlaicu (1882–1913), Henri Coandă (1886–1972) sînt doar cîteva din numele românești de notorietate în istoria aviației mondiale.

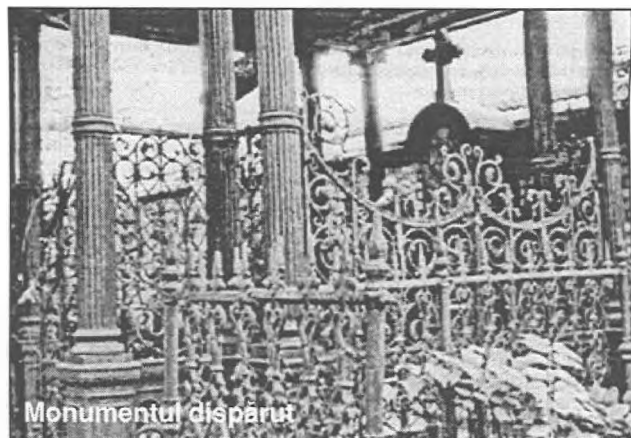
Dintr-o regretabilă greșeală, în numărul trecut al revistei noastre, în pagina a 2-a a apărut greșit că tratatul de la Trianon, care a fixat hotarele între România și Ungaria ar fi fost semnat în 11 iunie 1920. Evenimentul a avut loc la 4 iunie 1920. Ne cerem scuze.

Obligația morală a României

Este o obligație morală a statului român să refacă și să readucă la Budapesta monumentul funerar al lui Emanuil Gojdu – a declarat senatorul român Tiberiu Vladislav. Reprezentantul Partidului Liberal în Senatul României s-a aflat săptămîna trecută în Ungaria și s-a întîlnit la Budapesta și Giula cu reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române. Senatorul Vladislav s-a interesat în primul rînd despre soarta monumentului funerar al lui Emanuil Gojdu și despre situația reconstrucției clădirii bisericii ortodoxe române din incinta curții Gojdu din Centrul Capitalei. Emanuil Gojdu a fost înmormîntat la Budapesta, în 1870. Monumentul funerar ridicat de către Fundația Gojdu în Cimitirul Kerepesi a fost neîngrijit timp de zeci de ani și era să se prăbușească pe mormînt. Cu asistența dom-

nului Ioan Donca, ambasadorul României la Budapesta, în 1993, s-au ridicat rămășițele scheletului monumentului funerar al familiei Gojdu și au fost transportate pentru renovare la Oradea, în România. Dar de atunci soarta monumentului nu se mai cunoaște. Sînt zadarnice încercările diplomației românești să mai găsească relația

orădeană implicată în problemă. Senatorul Vladislav consideră că monumentul transportat în România trebuie refăcut din surse financiare din România chiar din elemente noi, dacă nu se va găsi acea instituție la care se află la ora actuală piesele originale ale edificiului de pe mormîntul lui Emanuil Gojdu. - an -

Monumentul dispărut

Subvenție redusă în mod radical

La propunerea Ministerului Patrimoniului Culturii Naționale, Guvernul Ungariei a decis recent, care vor fi acele construcții și reconstrucții de la bisericile diferitelor confesiuni, pe care le va finanța în anul 2000. Biserica Ortodoxă Română din Ungaria primește astfel 4 milioane de forinți pentru renovarea catedralei din Giula. Fondul asigurat din bugetul statului maghiar este nici pe jumătate cît i s-a dat Bisericii Ortodoxe Române în anul 1999. Cu un an mai de-

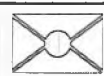
vreme, Biserica Ortodoxă Română a căpătat 9 milioane de forinți pentru reconstrucția capelei din Budapesta. Din banii primiți în anul trecut a putut începe renovarea exterioră a clădirii, dar pentru terminarea lucrărilor ar fi nevoie de multe zeci de milioane de forinți.

Biserica Ortodoxă Sîrbă din Ungaria a primit acum un an 9 milioane de forinți pen-

tru renovări, în anul 2000, această biserică primește 10 milioane de forinți. Din lista subvențiilor publicate în Monitorul Oficial am mai putut afla: pentru renovarea bisericii romano-catolice din Chitig haz se acordă 5,5 milioane de forinți; pentru reconstrucția catedralei greco-catolice din Hajdúdorog se asigură 80 de milioane de forinți.

Informația Foi

Poșta redacției

De-ar ști măcar atît că există...

Într-una din săptămînile trecute mă întorc în Capitală cu un rapid. Iau loc într-un compartiment în care stau doi tineri, o fată și un băiat. Așezați lîngă fereastră, băiatul răsfoiește tăcut niște reviste, fata se apleacă atent asupra unui manual de limbă. Nu discută, doar din cînd în cînd schimbă cîte o vorbă.

Pentru ca drumul să-mi pară mai scurt, mă apuc să corectez un manuscris. După vreo oră termin, închid ochii să se odihnesc puțin, apoi încep să citesc Foaiete.

Tînărul, poate avea cam 22-24 de ani, ieșind de cîteva ori pe coridor, trece prin fața mea. Fără să vrea, fără să arate vreun semn de curiozitate, cu siguranță observă că atît manuscrisul, cît și gazeta sînt scrise în limba română, deoarece, după un timp oarecare, mi se adresează modest:

– Unde ați cumpărat gazeta, în România? Vă întreb numai pentru că și eu știu românește.

În continuare aflu că e ungur brașovean... și că în urmă cu cîteva ani s-a mutat definitiv împreună cu familia la Giula, și că s-a înscris la Liceul românesc, după voința părinților..., și că pînă la urmă și-a întrerupt studiile...

Sînt uimită, dar nu mă arăt. Îl lămuresc că gazeta apare la Giula (și încă!) aproape de o jumătate de secol... Nu pot să fac să nu-l întreb, dacă a fost elev la „Bălcescu”, cum se poate că habar n-are de existența acestei publicații? Nu știe, sau poate nu vrea, să răspundă...

Aș vrea să cred că dintre actualii elevi ai școlii doar el face excepție...
 Lucia Borza

Concurs

– pentru ocuparea postului de director al școlii din Aletea –

Autogovernarea orașului Aletea a publicat concursul pentru ocuparea postului de director al școlii românești.

Categoria instituției: școală generală în care româna se predă ca obiect de studiu.

Condițiile de concurs: diplomă de specialitate obținută la o școală superioară, practică de 5 ani în domeniul predării. Cunoașterea limbii române este obligatorie.

Termenul de înaintare a dosarelor de concurs: 26 iunie 2000.

Adresa: Kecskeméti János, Primarul orașului Aletea, 5742, Aletea, str. Gyulai nr. 2.

Fundația pentru minorități a decis despre noi subvenții

Curatoriul Fundației Publice pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria și-a ținut ședința la 1 iunie 2000, la Budapesta. Membrii Curatoriului, printre care și Gheor-

ghe Marc, reprezentantul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria au decis despre concursurile înaintate în patru categorii – viața religioasă, activități teatrale, publicații și achiziții pentru biblioteci.

Ulița românească din Pocei

ghe Marc, reprezentantul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria au decis despre concursurile înaintate în patru categorii – viața religioasă, activități teatrale, publicații și achiziții pentru biblioteci.

Niciodată pînă acum nu au fost înaintate la Fundația publică pentru minorități atît de multe concursuri românești în categoria „sprijinirea activităților religioase în limba maternă” decît în acest an. Subvenția totală este însă totuși relativ mică. Dintre cele 9 concursuri românești au fost sprijinite 6, obținînd astfel 700 de mii de forinți. Episcopia Bisericii Ortodoxe Române din Giula a primit 100 de mii de forinți pentru organizarea, și în acest an, a zilei de Sf. Nicolae pentru copii. Părintele Ilie Ciocan, parohul comunității ortodoxe române din Bătania a obținut 150 de mii de forinți pentru pelerinajul la mănăstirile din Valea Olului. În numele comunității românești din Pocei a concurat Ioan Tanasi, care a primit 100 de mii de forinți pentru vizitarea mănăstirilor din Nordul Moldovei. Reprezentanța

studentilor români de la centrul universitar de odinioară. În numele comunității baptiste românești din Micherechi, Gheorghe Ruja a obținut 200 de mii de forinți pentru sprijinirea participării tinerilor michecheni la tabăra biblică din România.

În categoria „publicații” au sosit 14 concursuri românești, au fost sprijinite 5 dintre ele, în total cu 1 milion 280 de mii de forinți. Reprezentanța românească din Seghedin primește 200 de mii de forinți pentru scoaterea revistei „Conviețuirea”, iar Societatea Culturală a Românilor din Budapesta 250 de mii de forinți pentru publicația „Almanah 2000”. Institutul de Cercetări al Românilor a primit 400 de mii de forinți pentru editarea almanahului științific bilingv „Anales 2000”, iar 260 de mii de forinți pentru redactarea în volum a prelegerilor de la „Simpozion 2000”. Fundația publică a sprijinit și în acest an redactarea ziarului local „Jurnalul” din Micherechi cu 100 de mii de forinți. Asociația „Pentru Micherechi” este singura comunitate româ-

nească care a înaintat concurs cu scopul scoaterii unei reviste locale.

În categoria „activități teatrale” a fost formulat doar un singur concurs românesc, cel al Școlii generale românești din Bedeu. S-au cerut 65 de mii de forinți, pe care i-au și obținut, pentru punerea în scenă a unei scenete populare.

Pentru sprijinirea achizițiilor noi la biblioteci au sosit 6 concursuri românești, fiind sprijinite 5 dintre ele, în total cu 269 de mii de forinți. Bibliotecile și comunitățile românești din Apateu, Bătania, Giula, Pocei și Săcal vor primi subvenții pentru activități legate de bibliotecă între 30 și 80 de mii de forinți.

Înainte de vacanța de vară, Curatoriul Fundației se va mai întruni o dată.

Șt. Frățean

Scopul final: amenajarea unui muzeu ortodox român

Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria i se asigură 2 milioane de forinți pentru continuarea activităților de arhivare de la Episcopia Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria și de la parohiile acestora. Subvenția bugetară se acordă pe baza înțelegerii dintre Ministerul Patrimoniului Național al Ungariei și Ministerul Culturii al României. Organizațiile nominalizate de către cele două ministere pentru coordonarea programului este Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Fundația „Teleki” din Budapesta. La propunerea Uniunii Culturale, subvenția de 2 milioane de forinți va reveni Institutului de Cercetări. Munca de inventariere a documentelor și a vestigiilor culturale românești din Ungaria a început acum cinci ani și are ca scop final amenajarea

unui muzeu al valorilor culturale, religioase. Munca de specialitate care se desfășoară în primul rînd la Episcopia din Giula este condusă de cercetătoarele Elena Csobai și Emilia Martin. Surse disponibile pentru finanțarea activităților de arhivare și restaurare are și Biserica Ortodoxă Română din Ungaria, care alături de celelalte biserici ridică din bugetul țării în fiecare an o subvenție acordată în mod special pentru această muncă. Episcopia Ortodoxă Română din Giula primește pe acest an 3,9 milioane de forinți pentru finanțarea lucrărilor de acest gen. Astfel, în anul 2000, activitatea de cercetare, de arhivare a valorilor culturale românești din Ungaria va putea fi subvenționată cu aproape 6 milioane de forinți.

Informație Foaia

Situația minorităților din Europa nu este identică

Uniunea Federală a Naționalităților din Europa a fost înființată în anul 1949. De atunci, uniunea cu sediul la Flensburg – centrul danezilor din Germania – numără 71 de organizații membre, din 29 de țări. Iar la conferința recentă din Komarno au fost admiși, ca membri asociați, germanii din Slovenia și turc-mecetii din Rusia, iar membri cu drept de vot sîrbii din Croația și turc-mecetii din Azerbaidjan. Prezidiul format din președintele retoromân din Elveția, cu vicepreședinți, unul breton din Franța, croat din Iugoslavia, ș.a.m.d., duc o luptă continuă pentru a înlesni situația minorităților din Europa Centrală și de Est. Cu mijloace democratice, cu argumente raționale, Prezidiul dorește să dea o mîină de ajutor minorităților din Europa pentru a purta un dialog constructiv cu puterile politice majoritare. În cursul anilor, FUEV-ul a edificat relații de muncă cu ONU, Consiliul European, Parlamentul European și cu Organizația Internațională a Tinerilor Minoritari. FUEV-ul susține mișcările pînă în acest an, și anume

Carta Limbilor Regionale și de Naționalitate și Convenția pentru Protecția Minorităților Naționale și are speranța că statele membre în Consiliul European vor ratifica aceste documente și le vor pune în practică în țările respective. O organizație care mișcă tot ce poate pentru minoritățile din Europa, în ciuda faptului că și FUEV-ul se confruntă cu greutăți financiare, cum am aflat de la secretarul general Frank Nickelsen. Pe Bătrînul Continent trăiesc diferite naționalități, în diferite țări, cu probleme variate și diferite: în pragul mileniului III, în unele țări minoritățile, încă, sînt persecutate, în altele nu se pot folosi inscripții în limba maternă, multe minorități din Europa nu au dreptul de a se manifesta în presa scrisă și electronică. Ba, și mai mult, unele state europene, fie ele din Vest sau din Est, nu au lege pentru minorități și nu sînt amintite în constituția țării! Iar acești români, germani și maghiari din Ucraina, sau polonezii, slovaci din Cehia optează după autonomie culturală, luptă din răsputeri pentru îngrijirea limbii

materne, pentru susținerea culturii și a tradițiilor. Iar mulți participanți, cînd au aflat că sînt veniți din Ungaria, mi s-au adresat astfel: nu știi, ce bine e de voi!

Naționalitățile din țara noastră, chiar că nu au probleme atît de grave... De exemplu, avem posibilități de-a întemeia școli cu limba de predare română – și cum spuseseră și Ioseph von Komlóssy – poate nu matematica și chimia, dar istoria, geografia, cultura și limba neamului am putea s-o predăm urmașilor noștri! Avem presă în limba română, ne putem adresa Oficiului pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria, etc. Consider că noi tocmai fiindcă ne merge atît de bine, nu valorificăm posibilitățile de care dispunem... Iar atunci, degeaba autoguvernările, carta ratificată a limbilor regionale și de minoritate, legea pentru naționalități... Și atunci prezidiul FUEV-ului s-a mai gîndit și la prezentarea documentului, Recomandări-Lund, care conține paragrafe cu privire la participarea mai accentuală a minorităților în viața publică... A. Brad

Săptămîna Cărții...

...din acest an, cea de-a 71-a, s-a încheiat cu un succes mai mare decît în anul trecut. Multe cărți noi au atras cumpărătorii, în ciuda faptului că prețul cărților este din ce în ce mai mare. Iar realitatea, cum că nu a scăzut interesul față de lectură, o dovedesc cozile lungi de la standurile de cărți, din Piața Vörösmarty din Budapesta, unde scriitorii și-au dedicat noile creații.

Lista celor 178 de titluri cuprinde 123 de volume de beletristică, realizate de 106 edituri din Ungaria și de peste hotare. Din mulțimea acestor cărți noi, din păcate, nici un singur titlu, nici un singur autor român.

La Aletea

Pentru a nouăsprezecea oară...

... a fost organizată *Întîlnirea Cluburilor de Naționalitate din județul Bichiș*. La Aletea *întîlnirea* s-a ținut pentru a 17-a oară, dat fiind că anumite „personalități” organizaseră *întîlnirea* în două rînduri „în deplasare” (o dată la Giula, o dată la Szarvas). Tocmai cei doi ani de absență au dovedit – cine știe de ce – că această *întîlnire* este „la ea acasă” tocmai la Aletea. Ca atare, din 1980 iarăși Aletea găzduiește programul, care a revenit astfel „acasă”. Sperăm că așa o vor simți și o vor dori participanții, care de două decenii tot revin aici.

Se poate constata că anumite inițiative, programe, după un timp oarecare „obosesc”, își pierd atractivitatea și interesul. Dar dacă apreciem recenta *întîlnire* de la Aletea, se poate aprecia că, în decursul celor două decenii, programul a rămas la fel de variat, chiar în anumite privințe s-a îmbogățit. Din acest punct de vedere se poate spera că *întîlnirea* de douăzeci de ani, din 2001, să aflu membrii acestor comunități iarăși împreună, la Aletea, *întîlnindu-se* echipe de dansuri populare,

cluburi, asociații ale tuturor naționalităților bichișene. Fiindcă programul acestor *întîlniri* oferă mai mult decît acele „zile culturale” ale cîte-unei naționalități în parte. Iar la Aletea, *întîlnirile* oferă o largă posibilitate pentru toate (șapte) minoritățile naționale și etnice, care își pot etala aici moștenirea culturală și spirituală.

O astfel de prezentare a valorilor s-a desfășurat a săptămîna trecută, la 27 mai, la Casa de cultură „Reibel Mihály”. Încă de dimineață, de la ora opt au început să sosească oaspeții, grupuri ale naționalităților din Bichiș, pe care le-au așteptat mesele întinse și pogăcelele proaspete. Ca deschidere, *Gheorghe Ardelean*, directorul întreprinzător al Centrului cultural a salutat pe cei aproape 400 de oaspeți, după care *Klemm István*, viceprimarul orașului a rostit scurte cuvinte de bun venit. *Întîlnirea* a fost deschisă de *Hevesi József*, consilier județean pentru naționalități. A urmat apoi programul cultural al echipelor, după care fiecare a primit din partea primarului *Kecskeméti János* o diploma și un mic cadou. Ca moment culmi-

nant al zilei s-a desfășurat dansul și lăcătarea simbolică a „pomului de mai”, obicei practicat în diverse forme, dar care din partea organizatorilor a devenit un moment tradițional al zilei. După aceea, participanții s-au înveselit cu un „joc”, pînă în orele serii.

Programul zilei poate fi apreciat drept *de succes*: că după mulți ani s-a întrunit un număr-record de formații și echipe, că toată lumea s-a simțit bine, că din nou s-au *întîlnit* prieteni vechi, că din nou s-a dat un imbold acestei mișcări culturale, că în timpul zilei s-au organizat și expoziții, care au sporit interesul și valoarea Zilei.

Totuși resimt anumite mici lipsuri: de ce nu a fost reprezentată cealaltă instituție co-organizatorică (Centrul cultural județean); de ce nu veniseră mai mulți consilieri ai autoguvernării, care, de altfel au sprijinit programul; de ce nu participaseră la *întîlnire* și președinții autoguvernărilor minoritare sau reprezentanți de resort de nivel județean sau pe țară la *întîlnire*? Întrebările, îndoielile mele nu cer răspuns, probabil au explicație...

Topa Katalln

Frontieră deschisă
la Kübekháza

Ziua Euroregiunii Dunăre-Criș-Mureș-Tisa (DCMT) se organizează în fiecare an, în ultima sîmbătă din luna mai. Și în acest an, oficialii și localnicii din această zonă a Ungariei, României și Iugoslaviei s-au *întîlnit* la triplexul care simbolizează frontiera celor trei țări. Pînă acum de două ori, în 1997 și 1998, a fost deschis acest punct de trecere provizoriu. Anul trecut manifestarea nu s-a ținut din cauza bombardamentelor din Iugoslavia. Și în 2000 s-a putut trece frontiera numai între România și Ungaria, dar la *întîlnire* au participat și reprezentanții din Voivodina. *Dan Ivan*, președintele Euroregiunii DCMT și-a exprimat convingerea că în scurt timp

vor dispărea toate obstacolele din fața colaborărilor europene din această zonă și, la fel ca și în alte părți ale Europei, se va produce o dezvoltare economică, se vor intensifica relațiile bilaterale. După manifestarea de la Kübekháza (Chibea, cum numesc românii acest sătuleț), la Seghedin s-a deschis biroul permanent al Euroregiunii DCMT. Publicul a putut face cunoștință cu revista *Eurorégió*, realizată în trei limbi: maghiară, română și sîrbă.

Revista, care se adresează cetățenilor din această euroregiune, a fost prezentată miercuri, la 7 iunie, și la sediul din Giula al Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. -va-

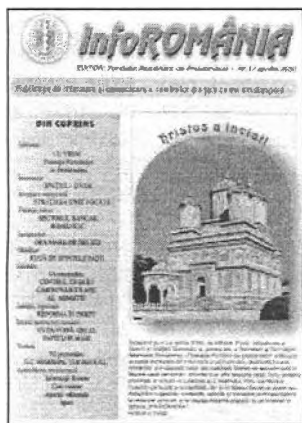
Obeliscul de la triplex

Muzică românească
la Bichișciaba

La Casa Tineretului din reședința județului Bichiș, în așa-numita *Ludas Kocsma* se bucură de popularitate tot mai mare diferitele serate de dans, în cadrul cărora se prezintă muzica și dansul popular a cîte-unei națiuni. Sîmbăta trecută, la 3 iunie, tariful *Ludas* a invitat la un „joc” cu muzică populară românească. Îndrumată de *Gera Krisztina*, casa de joc a atras numeroși tineri, care puteau învăța și dansa jocuri românești din Aletea și Micherechi.

Expoziție Mondială –
Hanovra, 2000

La 1 iunie s-a deschis la Hanovra, pe o suprafață de 170 ha, Expoziția Mondială, la care participă peste 180 de țări, sub lozinca OM-NATURĂ-TEHNICĂ. Johannes Rau, președintele Germaniei, a apreciat cele 153 de zile de expoziție drept „zile ale toleranței”, prin care fiecare țară își exprimă crezul față de mediul natural și față de perspectivele prin care omul va regăsi natura. Tocmai în acest spirit au fost realizate pavilionele mai multor țări. Dintre acestea, unul dintre favoriți, Olanda, a prezentat un „pavilion-sandviș” în care s-au stratificat (pe etaje) mai multe forme de relief. Pavilionul Japoniei este în întregime făcut din hîrtie din care, după expoziție, prin reciclare, vor fi fabricate caiete școlare.

De Paști a apărut primul număr al publicației de informare și comunica-

re a românilor din țară cu cei din diasporă, din inițiativa Fundației Românilor de Pretutindeni.

Ce vrea și ce țeluri își propune publicația?

– Mai *întîi* de toate, vrea să informeze. Precis, obiectiv și cît mai divers. Poate chiar „sec” uneori, ferindu-se de interpretări. Apoi, vrea să devină un interlocutor celor care îi vor face onoarea să o citească – precizează în Editorial conf. univ. dr. Cezar Tabarcea.

Otlaca
și mileneul

În ziua Rusaliilor ungu-rești, duminică, la 11 iunie, localitatea Otlaca Pustă va ține o zi sătească în cinstea mileneului. Programul va începe dimineața cu slujbe religioase la cele trei biserici (catolică, ortodoxă și evanghelică). Înainte de masă se va organiza și o întrecere sportivă în curtea școlii. Programul festiv va începe după-masă la ora 16.00, cînd se va preda și se va sfinți drapelul mileneului. Acesta va fi urmat de un spectacol cultural, unde se va lansa volumul „Cronica comunei Otlaca Pustă”, vor dansa copiii școlii generale și o echipă de dansuri populare din comuna înfrățită, Șiria.

Oameni și întreprinderi de succes

O carte reprezentativă prezintă douăsprezece conducători și douăsprezece firme din județul Bichiș. Întocmit de *Körösi Napvilág Ltd*, volumul face nu numai înșirarea unor întreprinderi cunoscute, ci descrie și profilul acestora, ilustrînd cu fotografii activitatea, sediul lor și eventualele filiale. Firma tipografică își propune ca în viitor să publice și monografia altor întreprinderi din județ.

Trianon și românii din Ungaria

Dacă cunoaștem numai puține date din trecutul naționalității române din țara noastră, și atunci ne dăm seama de marea pierdere pe care a suferit-o românimea noastră în urma semnării Tratatului de la Trianon între puterile Antantei și țările aliate, pe de o parte, și Ungaria, pe de alta. Cum aflăm și din volumul „Din istoria comunităților bisericești ortodoxe române din R. Ungară” al regretatului părinte vicar **Teodor Misaroș**, după 1920, în cele 17 comunități ortodoxe române au rămas doar 4 preoți, toți ceilalți părăsind Țara Ungurească. Deci, românii de pe aceste meleaguri au rămas fără conducători spirituali.

Se spune că, prin Tratatul de la Trianon, România a avut multe de câștigat, iar Ungaria a suferit o mare pierdere. Astfel de afirmații au devenit un loc comun, toată lumea știe să vorbească despre muzică, fotbal sau Trianon. Și dacă tezele cu privire la cine și ce a avut de câștigat sînt sau nu discutabile, îi vom lăsa pe alții să-și bată capul. Înțelegerea care trebuie să ne frămînte pe noi este dacă au avut ceva de câștigat sau, dimpotrivă, de pierdut, românii din Ungaria de azi de pe urma Tratatului de acum optzeci de ani.

Fără prea mare greutate ne dăm seama că, înainte de a pierde sau a câștiga ceva, românii din Ungaria de azi nu au reușit să obțină un lucru pentru care militaseră atîta vreme: e vorba de respectul din partea națiunii majoritare, de care, din fericire, se bucură astăzi, dar pe care numai schimbările democratice din ultimul timp l-au putut aduce. Trianonul, din păcate, reușise să schimbe frontiere, dar nu și mentalități. În perioada dualismului austro-ungar, românii s-au zbatut pe toate căile, pînă în plin secol XX, pentru a li se recunoaște simpla existență ca națiune. Acest lucru nu a fost posibil înainte de primul război mondial, iar după încheierea păcii, această problemă nu a mai fost pusă. Viziunea antebelică însă s-a perpetuat, în condițiile în care Ungaria nu a reușit să cunoască decît prea puțin timp un veritabil regim democratic. Căderea Imperiului Austro-Ungar nu a adus cu sine o schimbare vizibilă a situației și a felului în care erau văzuți românii rămași între frontierele Ungariei. Pînă la venirea comunismului, românii au rămas într-o situație economică precară și într-un adevărat deșert cultural. Mai mult, modernizarea pe de o parte și neacordarea unor drepturi prevăzute în acordurile referitoare la minorități au dus la micșorarea crescîndă a numărului populației vorbitoare de limbă româ-

În aceste zile, cînd atît în țară, cît și peste granițe se vorbește tot mai mult despre semnarea de acum 80 de ani a tratatului care a trasat noile hotare ale Ungariei, poate ar fi timpul ca și noi, românii din Ungaria să cugetăm, să ne formăm părerea despre evenimentul care a hotărît în mare măsură și soarta noastră. Știm că subiectul este foarte sensibil, mai ales în aceste zile, dar este actual.

Am primit la redacție un articol ale unui jurnalist din București, **Dragoș Moraru**, ai cărui scrieri le-am mai publicat în Foaia românească. Tînărul filolog este preocupat de mai mulți ani de trecutul și prezentul ro-

mânilor care trăiesc în jurul României. Actualmente el își scrie diploma de doctorat din istoria literaturii române din jurul granițelor României.

Poate pentru unii cititori de-ai noștri articolul va părea provocativ, el conține și unele date cu care specialiștii maghiari și românii din Ungaria nu sînt de acord, dar – menționăm încă odată – intenția noastră este doar de a ridica o problemă, care dacă ar fi discutată, poate ne-am cunoaște mai bine trecutul, ne-am înțelege prezentul. Bineînțeles, sîntem dispuși să publicăm și scrierile specialiștilor noștri, care au o părere despre evenimentele istorice de acum 80 de ani și urmările lor.

nă. Cifrele sînt cît se poate de grăitoare și ele vorbesc despre reducerea de cel puțin șase ori (specialiștii români din Ungaria estimează această cifră la numai cca. 40 000 de români – nota redacției) între 1920 și 1990 a românilor din Ungaria.

Pe lîngă ceea ce nu au reușit să obțină românii din Ungaria după Trianon putem vorbi, așadar, despre ceea ce au pierdut ei. După 1920 putem vorbi despre o absolută lipsă a vechilor legături cu ceilalți români, care intraseră între frontierele altui stat. Pînă la Trianon, românii de o parte și de cealaltă a actualei granițe erau, cu toții, români ardeleni, bănățeni sau crișeni. După tratatul de pace, comunitățile românești au rămas cu totul despărțite, într-un mod similar celui petrecut în Basarabia sau în Nordul Bucovinei în 1944. De o parte și de cealaltă a Prutului, sate vecine în care trăiau rude sau nași și fini s-au trezit despărțiți peste noapte și nu au mai putut comunica decît strigîndu-și peste apa rîului în momentele de neatenție ale grănicerilor. În regiunea din nord, arbitrar delimitată de soldații sovietici, oamenii s-au trezit chiar cu frontiera trecîndu-le prin grădina casei. Dacă maramureșenii au putut menține contactul cu fra-

ții lor și după primul război mondial, întrucît Cehoslovacia, care stăpînea nordul Maramureșului istoric, permitea cu larghețe traversarea Tisei între Slatina și Sigheț, românii din apropierea graniței româno-maghiare au pierdut legăturile cu conaționali lor din celălalt stat. Tinerii români din Ungaria, născuți

după Trianon, au avut surpriza descoperirii fraților lor din Transilvania abia în urma dictatului de la Viena, cînd o parte a Ardealului a fost ocupată de Ungaria lui Horthy.

Ca urmare a Tratatului de la Trianon, românii din Ungaria care au evitat deznăționalizarea au ajuns să trăiască într-o perfectă izolare. Limba română din Ungaria s-a păstrat în diverse graiuri locale, dovedind pe de o parte o mare doză de conservatorism, iar pe de altă parte disponibilitatea față de îmbogățirea lexicală cu termeni de origine maghiară, fapt care le-a diferențiat, în decurs de cîteva decenii, de graiurile vorbite de ceilalți bănățeni, crișeni sau ardeleni de peste graniță. Deosebirile lingvistice au dus și la modificări în mentalitatea românilor din Ungaria, care au ajuns să se socotească diferiți. Situația lor permite, iarăși, comparația cu românii din Basarabia, că-

rora propaganda sovietică a reușit, parțial, să le inculce ideea că sînt un popor diferit și că vorbesc o limbă diferită de cea a celorlalți români: „moldovenii”, vorbitori de limbă „moldovenească”. În Ungaria, desigur, o astfel de mentalitate nu are prea mari șanse, chiar dacă există voci care susțin că învățămîntul și cultura trebuie să urmeze cu strictețe vorba specifică comunităților rurale, diferită de limba literară. Ceea ce pare să fi dus însă la o situație asemănătoare celei din Basarabia este bilingvismul, specific amînduror regiunilor, alături de o îndelungată lipsă de drepturi care să permită dezvoltarea minorității. Toate acestea pot fi reduse însă la un singur fapt: izolarea culturală de după Trianon.

Și au mai pierdut ceva românii din Ungaria după 1920, în afara legăturilor cu centrele de efervescență culturală de la Sibiu, Cluj, Arad sau Blaj: prezența intelectualilor români din marile orașe maghiare (în primul rînd Budapesta), în care se scoteau reviste, se publicau cărți, se puneau la punct mari programe culturale. Acești intelectuali din Ungaria și-au făcut bagajele și au plecat în România. În afara cîtorva preoți, comunitatea românească din Ungaria nu a dispus, practic, din 1920 pînă în 1945, decît de țărani, în general săraci, dintre care foarte puțini au reușit să urce scara socială, devenind intelectuali. Dar nu intelectuali români, pentru că așa ceva nu era posibil, ci intelectuali maghiari.

În concluzie, dacă astăzi situația comunității românești din Ungaria nu este una tocmai înfloritoare, faptul acesta nu se datorează numărului restrîns al românilor (în 1920 nici nu erau chiar așa de puțini, ba chiar erau mai mulți decît românii din Banatul sîrbesc, care au ajuns destul de repede la o mare înflorire culturală), ci izolării culturale în care au trăit după Tratatul de la Trianon.

Dragoș Moraru, București

Situația comunității românești din Ungaria de azi nu se datorează numărului lor restrîns, ci izolării culturale în care au trăit după Tratatul de la Trianon.

Palatul Trianon din Versailles, unde s-a semnat la 4 iunie 1920 tratatul de pace cu Ungaria

Misiunea – o datorie a fiecăruia dintre noi

Interviu cu evangelistul Tóth Zoltán

Duminică 5 iunie, la biserica baptistă română din Micherechi s-a desfășurat a doua parte a cursului intitulat: „Misiunea, o datorie a fiecăruia dintre noi”. Cursul a fost susținut de evangelistul Tóth Zoltán, care începând din 1992 lucrează în cadrul Alianței Evanghelice din România, la proiectul România, evanghelizare și ucenicizare.

– Cu această ocazie l-am rugat pe domnul Tóth Zoltán să prezinte pentru cititorii paginii Isus Salvatorul, care sunt metodele de evanghelizare pe care le-a adoptat, pentru succesul acestui proiect?

– Dorința noastră este ca oamenii să poată să-L cunoască pe Isus Cristos și să primească mântuirea pe care o oferă tuturor celor care cred în jertfa Lui. De aceea metodele de evanghelizare cu care lucrăm sunt acelea care îl ajută pe om să înțeleagă cât mai ușor mesajul Evangheliei.

Filmul *Isus*, realizat pe baza evangheliei după Luca este o unealtă foarte bună pentru

evangelizarea în masă, deoarece poți avea un contact direct cu oamenii. După ce oamenii au vizionat filmul, poți să stai de vorbă cu ei, tocmai pentru că ai un punct comun pentru a le prezenta mai departe evanghelia.

O altă metodă este evanghelizarea personală. În acest sens avem două mijloace prin care încercăm să avem un contact personal cu oamenii: broșura *Alege Viața sau cele 4 legi spirituale* și mărturia personală. Astfel îi ajutăm pe oameni să înțeleagă ce înseamnă să te decizi pentru Cristos, de ce este important și de ce este o nevoie spirituală. Le oferim de asemenea, posibilitatea să se roage și să-L invite pe Cristos în viețile lor.

Folosind aceste metode, în decurs de 8 ani, în România s-au plantat 100 de biserici.

– În contextul în care omul contemporan poate recunoaște o mulțime de nevoi în viața lui, mai puțin nevoia de mântuire prin jertfa lui Isus Cristos, de ce considerați că aceste metode de evanghelizare sunt eficiente?

– Filmul *Isus* este vizualizarea Evangheliei. Omul de astăzi este obișnuit să stea în fața televizorului. Tot mai puțini sunt cei care preferă să citească o carte, când pot obține informația mult mai comod prin intermediul televizorului. Filmul *Isus*, pe parcursul a două ore prezintă mesajul întreg al Evangheliei. Și dacă cineva, n-a citit evanghelia după Luca, prin filmul *Isus* poate înțelege mesajul evangheliei. Sunt oameni care în urma vizionării acestui film, L-au primit pe Cristos în inima lor.

Mărturia personală are o bază biblică. Dacă citim evanghelia după Ioan, Îl întâlnim pe Domnul Isus stând adeseori de vorbă cu oamenii în mod personal. Prin discuția liberă, nemijlocită cu o persoană, aceasta are posibilitatea să pună întrebări, să-și exprime nedumeririle și să primească răspuns imediat din partea celui care prezintă evanghelia.

Prezentarea Evangheliei de la om la om este o posibilitate de a arăta oamenilor că nu sunt singuri. Există cineva căruia-I pasă de ei. Este o comunicare afectivă. Societatea este plină de oameni care suferă de singurătate, de dorul după cineva care să-I considere importanți, valoroși. Dacă omul merge la biserică, el se poate pierde în mulțime. Nu e sigur că cineva va sta de vorbă cu el. Dar, dacă un credincios îl caută personal pentru a-I spune despre Cristos, sunt șanse să se deschidă mult mai repede.

– Vă mulțumim și vă dorim mult succes în lucrare!

A iubi înseamnă a stima pe cel iubit, fără motive de interes.

Iubirea este singura pasiune care se plătește cu o monedă fabricată de ea însăși – jertfa.

A renunța la tine însuși înseamnă a fi gata mai degrabă să asculți ultimul cuvânt într-o discuție, decât să spui ultimul cuvânt.

Cine trăiește numai pentru sine, acela trăiește numai pe jumătate.

Adevărata bogăție a vieții este dragostea, adevărata sărăcie este egoismul.

Printre altele ferește-te de aceste trei lucruri: ura, invidia și disprețul.

Mai mult decât orice legi politice, două legi sunt de-ajuns pentru a cârmui: iubirea de Dumnezeu și de aproapele tău.

Pagină realizată de Nicoleta Burtic

Iubește-ți aproapele!

În timpul misiunii lui Isus, între samariteni și iudei a existat multă ură și sentimente puternice de ostilitate. Animizitatea exista de aproape opt secole. După ce asirienii au deportat în Babilon majoritatea populației Împărăției de nord a Israelului, ei au populat zona

geografică respectivă cu oameni din alte țări pe care le-au cucerit. Parte din evreii care au rămas, s-au amestecat prin căsătorie cu noii veniți, și neamul de oameni care a rezultat au ajuns să fie cunoscuți ca samariteni.

Când iudeii din Împărăția de Sud s-au întors din captivitatea babiloniană, samaritenii s-au oferit să-i ajute să reconstruiască Templul. Iudeii însă le-au refuzat oferta. Respingii samaritenii au procedat la construirea propriului lor templu, pe muntele Garizim. Acest lucru a dat naștere la o tensiune și mai mare între cele două grupuri.

Templul rival a dus, așa cum era de așteptat, la o religie rivală. Ca rezultat, dușmănia dintre iudei și samariteni s-a adâncit și ori de câte ori aveau posibilitatea se evitau. Samaritenii considerau că ei se închină cu adevărat lui Dumnezeu. Ei puneau accent pe Pentateuh, primele cinci cărți ale Bibliei, considerând că sunt singurele cărți inspirate ale Scripturii. Venirea lui Mesia era o speranță pe care o aveau și ei, și iudeii.

În zilele lui Isus tensiunea dintre iudei și samariteni a fost mare. Isus nu a fost de acord cu ruptura dintre cele două grupuri. Ca să-și facă poziția cunoscută, El s-a abătut din drum ca să viziteze Samaria (Ioan 4:3 și următoarele), iar înainte de a Se înălța la cer, El a poruncit în mod clar ca Evanghelia să fie propovăduită acolo (Faptele 1:8).

Mulți dintre noi nu avem înclinația naturală de a ne implica în viețile altora. Tindem să ne izolăm de oameni și să ne concentrăm asupra propriilor noastre interese. Dar făcând așa, noi nu suntem disponibili să-i ajutăm pe cei care trec prin greutăți.

Un exemplu extrem de astfel de atitudine îl constituie omorârea unei femei într-un bloc din New York City în anul 1964. Mai mult de 40 de persoane au auzit din apartamentele lor ce se întâmpla, dar nu au făcut nimic ca s-o ajute pe femeia aceea. Nimeni nu a chemat poliția decât atunci când a fost prea târziu.

Dar în cursul unei zile obișnuite și noi ne putem face vinovați prin faptul că trecem pe lângă cei care au nevoie de ajutor. Absorbiți de problemele noastre, ne scapă poate starea de deprimare care se citește pe fața cuiva. Sau poate nu ascultăm destul de atenți atunci când cineva ne împărtășește vreo problemă, ca să ne gândim în ce fel am putea-o ajuta pe acea persoană să iasă din situația dificilă în care se găsește. Poate că lipsa noastră de preocupare pentru alții nu este observată nici de noi, și nici de alții, dar această atitudine este lipsită de dragostea pe care Isus ne-a poruncit să o avem.

Pilda samariteanului milostiv ne stimulează să ne schimbăm. Noi putem să urmărim exemplul celui care s-a implicat în viețile altora. Isus ne invită să renunțăm la egocentrismul nostru și să fim semeni adevărați pentru cei năpăstuiți din jurul nostru.

Pastor Daniel Burtic

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Cenadul Unguresc

ora 9.30 și 14.00 – serviciu divin

Chitighaz

ora 9.00 – oră de rugăciune

ora 10.00 și 15.00 – serviciu divin

Micherechi

ora 9.00 – oră de rugăciune

ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Sfânta liturghie arhierească la Micherechi

Duminică, 28 mai 2000, zi închinată con-vorbirii Domnului nostru Iisus Hristos cu Samarineanca (a cincea după Pași), Prea Sfințitul Părinte *Sofronie*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria a poposit din nou în mijlocul binecredincioșilor creștini din Micherechi pentru a sluji la Dumnezeiasca Liturghie.

Bucuria credincioșilor din comună a fost îndoită, întrucât răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de un cor bisericesc tânăr, dar experimentat: corul elevilor seminaristi de la Seminarul Teologic Ortodox Liceal din Arad, dirijat de Părintele profesor *Tedor Pavel*, dirigințele clasei în care învață și micherecheanul *Toma Iova*, tânăr de nădejde al parohiei, cum și al comunității românești din Ungaria. Elevii de la seminar, după cum se poate bănuia, au făcut o vizită colegului lor, căutând să afle câte ceva despre românii de pe aceste meleaguri, dar și să înfrumusețeze slujba bisericească, după talentul cu care i-a înzestrat Dumnezeu.

La invitația Părintelui *Ioan Bun*, parohul bisericii și Protopop al Micherechiului, a venit și a luat parte la Sfânta Liturghie și Părintele *Iconom Stavrofor Teodor Iga*, paroh la o pa-

rohie vecină – Tulca – din România, din cadrul Episcopiei Oradiei. Soborul slujitor a avut, așadar, doi preoți care l-au încadrat pe Părintele Episcop în timpul ceremoniei liturgice. Părintele Teodor Pavel din Arad, întrucât a dirijat corul, nu a putut sluji în Sfântul Altar, ci a rămas, împreună cu elevii săi, în mijlocul bisericii arhipline de credincioși.

Între oaspeții micherechenilor dreptmăritori s-a numărat și Domnul *Pompiliu Gavra*, profesor de istorie la Seminarul din Arad, care a cântat cot la cot cu elevii săi și care este binecunoscut cititorilor din Julia, deoarece nu de puține ori a venit să ajute, împreună cu alți inimoși teologi arădeni, corul Pro Musica din Julia. Mai mult, chiar la Festivalul Coral Internațional de Muzică Sacră de la Curtea de Argeș, din vremea Floriilor 1999, s-a adăugat corului julan, legând relații de prietenie cu membrii corului. Și pentru ca să facem o mărturie completă: familia domnului profesor *Pompiliu Gavra* este originară din Chitighaz și s-a stabilit la Arad, mai precis la Șofronea, lângă Arad, după Primul Război Mondial.

Cu toate că atmosfera din biserică era caniculară, nimeni nu a simțit cum a trecut timpul, cu toții bucurându-se să participe la o Sfântă Liturghie cum demult n-au mai avut ocazia să o facă. La momentul pricenei, corul s-a întrecut pe sine, prezentând un mini-concert de cântece de împărțășit. De altfel, greu am putea spune când nu s-au arătat tinerii seminaristi mai pregătiți. Îmnul pascal închinat Sfintei Fecioare (Axionul Învierii) – „Îngerul a strigat” – a umplut sfântul locaș cu mireasma tainică a Bizanțului, iar izbucnirile de bucurie ale cântării bisericești atât de scumpe credincioșilor noștri la Paști – „Hristos a înviat” – au făcut să se reia, ca un refren mult dorit, din zeci de piepturi, bucuria Învierii Domnului. S-au folosit cel puțin cinci variante ale melodiei și s-a cântat românește, dar și grecește.

După priceasnă, Prea Sfințitul *Sofronie* a predicat, vorbindu-le celor de față despre frumusețea Sfintei Liturghii, locul în care credincioșii pot avea siguranța deplină că se închină „în duh și în adevăr” (Ioan 4, 23), „după cum s-a citit în Evanghelia zilei.

La sfârșitul slujbei, Părintele paroh a mulțumit Prea Sfințitului Părinte Episcop și corului din Arad, după rânduiala îndătinată, iar ierarhul a împărțit icoanite tuturor celor prezenți, în timp ce elevii seminaristi au cântat neobosiți frumoasele noastre cântări bisericești. După încheierea Sfintei Liturghii, pentru că viața își urmează cursul ei firesc, părinții au mai zăbovit în biserică, pentru un parastas, dar și pentru un botez. Vasile, plecat de la noi, și-a aflat odihnă, iar Gheorghe a intrat prin Sfânta Tai-

nă a Botezului și prin primirea Peciții darului Duhului Sfânt, în marea familie creștină.

Cum este obiceiul în astfel de clipe de sărbătoare, a urmat o agapă, la Grădinița de copii din comună, oferită și pregătită de familia seminaristului nostru *Toma Iova* și de parohie. Nici aici nu au lipsit minunatele noastre cântări bisericești și românești, iar Părintele Episcop a mulțumit încă o dată tinerilor pentru dragostea ce au avut de a veni și a ne încanta sufletele. Dumnezeu să-i răsplătească!

Sîntem creați de același Dumnezeu

Respectînd învățătura de credință a celor din afara Ortodoxiei, tradițiile și practicile lor, fără ca prin aceasta să fim de acord cu ele, putem intra într-un lăcaș de cult neortodox și să ne rugăm singuri sau împreună cu credincioșii respectivului cult, pentru nevoi și gânduri și idealuri comune tuturor oamenilor, ca unii care sîntem creați de același Dumnezeu. Singura formă de comuniune cu cei de altă credință decît cea ortodoxă este numai rugăciunea. Privitor la participarea la lucrările sacramentale, cum ar fi împărțășirea sau oficierea altor taine sau slujbe bisericești, aceasta nu este îngăduită decît în urma acordului de credință. Atîta timp cît nu avem aceeași învățătură de credință, nu avem voie să ne împărțășim într-o biserică romano-catolică și cu atît mai puțin protestantă sau sectantă, și nici să dăm Sfînta Împărțășanie vreunui din credincioșii din afară de Ortodoxie. A da sau a primi Sfînta Împărțășanie fără să credem cum învață Biserica respectivă înseamnă un sacrilegiu. (Pr. Prof. Dr. Nicolae D. Necula: *Este îngăduit să intrăm în locașurile de închinare ale celorlalte culte și să ne rugăm în ele?* În *Vestitorul Ortodoxiei* nr. 187, 1–15 sept. 1997).

Prea Fericitul Teoctist și copiii

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Prea Fericitul Părinte Teoctist*, a adresat, cu prilejul Zilei Internaționale a Copilului, întregii societăți românești, îndemnul să se îngrijească temeinic de viața copiilor din leagăne, din grădinițe, din școli și de a tinerilor în general, educîndu-i „întru iubirea lui Dumnezeu și respectul față de semenii, de țară și de natură ca operă divină”. PF Teoctist a adresat preoților și credincioșilor un îndemn pentru ajutorarea tuturor copiilor defavorizați, a celor abandonați, orfani sau a celor care și-au părăsit căminul dintr-un motiv sau altul. În mesajul său, Patriarhul BOR amintește despre faptul că, pe lângă cei care își cresc copiii „cu dragoste și cu grijă”, există și mulți oameni care nu mai au ca preocupare principală „aducerea la ființă a celor care reprezintă viitorul”. „Din împietrirea inimii, din orbirea sufletului, din griji lumești de tot felul, nu-și asumă responsabilitatea aducerii pe lume a unor copii, recurg la mijloace contraceptive și uneori la pruncucidere”, precizează PF Teoctist. „Avem încredințarea ca îndelunga tradiție de grijă deosebită acordată copilului își va regăsi locul firesc în viața românilor”, mai afirmă PF Teoctist în mesajul adresat cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului.

Orarul slujbelor ortodoxe de duminică, 18 iunie 2000

Aletea	– ora 9.00 – pr. Alexandru Șereș
Bătania	– ora 10.00 – pr. Ilie Ciocan
Bichișciaba	– ora 9.00 – pr. Teodor Marc
Budapesta	– ora 10.00 – pr. Marius Maghiaru
Catedrala din Giula	– ora 10.00 – P.S. Sofronie pr. vicar Pavel Ardelean
Cenadul Unguresc	– ora 9.30 – pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30 – pr. Florin Olteanu
Darvaș	– ora 9.00 – pr. Cosmin Pop
Giula II.	– ora 8.30 – pr. Petru Pușcaș
Micherechi	– ora 9.00 – pr. Ioan Bun
Otlaca Pustă	– ora 9.00 – pr. Teodor Rocsin
Săcal	– ora 9.00 – pr. Origen Sabău
Vecherd	– ora 11.00 – pr. Cosmin Pop

Programul Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi

Duminică,	ora 17.00 – program religios
Marți,	ora 18.00 – oră de rugăciune

Știri de la Liceul Bălcescu din Giula

La fel ca toți tinerii din Ungaria, miercuri, la 31 mai, și elevii școlii și liceului românesc din Giula au sărbătorit ziua sportului, Challenge day-ul. Această zi este și ziua anti-fumat, când este propus pentru toată lumea ca măcar în această zi să nu fumeze. Pentru școlarii români, programul zilei a început dimineața la ora 8.00 cu o alergare în jurul lacului de lângă cetate. După ce ne-am reîntors la liceu, profesorii noștri ne-au așteptat cu o ofertă variată: toată lumea a putut alege sportul lui preferat. La toate stațiile s-au împărțit bilete de tombolă, care au fost trase la sorți seara înainte de discotecă. După-masă am primit bilete gratuite la ștrand. Ne-am simțit cu toții bine, în ziua dedicată sportului, a mișcării sportului de masă. Astfel, măcar o dată pe an sîntem obligați să ne mișcăm, ce nu ne-ar strica în fiecare zi, pentru a trăi o viață sănătoasă.

* * *

De la începutul acestui an, din luna februarie vine la noi, la liceul românesc, Costin Gavază, un tânăr actor din Arad, să ne introducă în tainele dramaturgiei. Din toamnă vom lucra împreună cu un alt actor, cu Ioan Peter, care este și el membru al Teatrului de Stat din Arad. Sperăm că la cursurile din toamnă se vor înscrie și mai mulți elevi.

Andreea Gurzău, elevă în anul II

Dragi copii, vreți să câștigați premii valoroase?

Dacă răspunsul vostru este DA, ajutați-ne ca Foaia românească să aibă cât mai mulți abonați.

Cum? Așa cum s-a făcut și pe vremuri. Să-l întrebați pe părintii, bunicii, neamurile voastre dacă sînt abonați la Foaie. Spuneți-le că dacă se abonează prin voi, vă pot ajuta să intrați și voi în competiția cu premii valoroase.

Ce puteți câștiga?

- Premiul I:** un fotoaparat
în valoare de 15.000 forinți
- Premiul II:** un casetofon
în valoare de 10.000 forinți
- Premiul III:** un rucsac
în valoare de 5.000 forinți

Toți copiii care fac rost de minimum 5 abonați, vor primi un mic cadou surpriză.

Cum se pot face abonamentele?

Pentru un an acesta costă 1080 de forinți, pentru 6 luni 540 forinți, iar pentru 3 luni 270 forinți. (Cei care se vor abona acum pentru un an, nu vor fi afectați de majorarea prețului Foii, care se va produce la începutul anului viitor!)

Sarcina voastră este să adunați banii și să notați adresele noilor abonați. Când s-au adunat mai multe, să le trimiteți sau să le aduceți la Redacția Foii românești (Giula, str. Gheorghe Doja nr. 8.)

Examen, limbă – examen de limbă

Cunosc un șir de tineri, studenți în pragul diplomei, care ani în șir au făcut față unor examene tot grele și mai grele. Fie examen de chimie organică, fie de anatomie, fie de mecanică, fie de microprocesoare, fie de drept roman, fie de economie politică. Toți acești tineri învață de se rup, cu toată seriozitatea dictată de conștiința că, odată terminate studiile, la capătul drumului anevoios și lung îi așteaptă o diplomă serioasă de inginer sau medic, jurist sau profesor. În toți acești ani, disciplinele de specialitate, cursurile de bază, firește, au prioritate, pentru aceste colocvii și examene se învață zi și noapte. Uneori nu ajunge nici sesiunea, încît mai rămîn unele examene și pentru vară, pentru sesiunea de restanță. Dar mai există și anumite examene, considerate în mod fals drept „secundare”, care se tot amîină, se tot rostogolesc de la un semestru la altul, de la un an la altul. Iar experiența ultimilor ani arată că aceste examene amîinate periclitează chiar examenul de stat, deci obținerea la timp oportun a diplomei.

Printre aceste examene sînt în primul rînd examenele de limbi străine. Iar odată ce ne apropiem de șansa unei Uniuni Europene, cunoașterea de limbi primește importanță tot mai mare. Deci, este absolut motivat că la cele mai multe instituții superioare, la ora actuală, se pretinde chiar cunoașterea a două limbi străine, așadar, trebuie două examene de limbă. Și lucru curios, mulți tineri, studenți la facultăți clasice „grele” au deseori mai puțină bătaie de cap cu obiectele de specialitate, decît cu cele de limbă. Cunosc mai mulți studenți pentru care examenul de limbă este coșmarul anilor de studenție, iar ajunși la capătul studiilor, încă nu au făcut față acestei obligații.

În această cunoștință de cauză reflectez asupra acestui fenomen. Iar la acest punct aș atrage atenția asupra unui avantaj enorm al tineretului nostru școlar: CUNOAȘTEREA LIMBII ROMÂNE. E foarte bine și frumos, dacă un tânăr, încă din anii de liceu, reușește să treacă un examen de limbă engleză sau franceză, italiană sau germană. Firește, un examen de limbă obținut pentru o limbă de circulație mondială înseamnă un mare avantaj, încă de la examenul de admitere. Dar avantajul de a începe anii de studenție imediat cu două examene de limbă, acest avantaj îl pot valorifica numai acei tineri, care umblă sau au umblat la un liceu de naționalitate. În acest sens, absolvenții de la Bălcescu au un avantaj de necrezut, de care, poate, acum, în anii de liceu, nici nu-și dau seama. Ar fi de dorit ca liceenii noștri să fie mult mai conștienți de avantajul lor, de marele lor avans față de alții, care abia în timpul studenției au posibilitatea examenelor de limbă, cînd reușita acestora devine cu mult mai anevoioasă.

Așadar, tineri liceeni, apreciați-vă posibilitățile, folosiți-vă de ele din plin. Prin cunoașterea și obținerea examenelor de limbă aveți deja un avans pe care alții îl dobîndesc mult mai greu sau, chiar, niciodată în viață.

—Ilda—

Burse de studii în România

România oferă pentru tinerii de origine etnică română din Ungaria și în anul de învățămînt 2000–2001 burse pentru studii: 10 burse în învățămîntul preuniversitar, 20 burse în învățămîntul universitar, 5 burse de studii aprofundate sau de specializare postuniversitară, 2 burse de doctorat cu frecvență, 3 burse de doctorat fără frecvență și 18 luni bursă de specializare sau perfecționare.

Pentru înscrierea la studii, candidații vor putea depune dosarele complete la Ambasada României de la Budapesta, pînă la 31 iulie a.c. (persoană de contact: Nicolae Pahonea, tel. 343-5552).

Formulare de înscriere puteți cere și de la redacția noastră, Giula, str. Gh. Doja nr. 8.

Cursuri de limbi străine la Giula

Studioul de Limbi LINGVA din Giula a publicat noile date de înscriere la cursurile de limbi străine. Înscrierile se pot face pînă la data de 21 iunie în fiecare zi de marți și miercuri, între orele 16.00–17.00. Adresa: Giula, blv. Béke nr. 50, et. I. Cursurile intensive de vară vor avea loc între 3 și 14 iulie. În această vară însă nu vor porni și cursuri de limbă română, numai de engleză și germană.

La studioul LINGVA se pot da de acum înainte și examene de stat la limba engleză. Următorul examen va fi în ziua de 16 septembrie 2000. Termen de înscriere: 23 iunie 2000.

Cupa Prieteniei la Jaca

Vinerea trecută, la 2 iunie 2000, Jaca a fost „citadela” prieteniei dintre comunele cu școală generală românească. Atât comuna, cât și locuitorii ne-au lăsat o impresie foarte plăcută și întreaga localitate a fost antrenată de „Cupa Prieteniei”.

Participanții au fost copiii și profesorii școlilor generale române din localitățile următoare: Aletea, Apateu, Chitighaz, Darvaș, Giula, Jaca, Leucușhaz, Micherechi, Săcal. Înainte de concurs, toți oaspeții au fost invitați la o mică gustare. Prin cuvintele de intrudocere, *Traian Cresta*, președintele Autoguverării pe Țară a Românilor din Ungaria a deschis competiția, prin îndemnuri calde și încurajatoare.

Fetele și băieții au putut concura la fotbal și handbal.

Rezultatele au fost următoarele:

Fete: fotbal, clasele 5-8

1. Micherechi; 2. Aletea; 3. Chitighaz

Cea mai bună fotbalistă: Silvia Ardelean (Micherechi)

Cel mai bun portar: Erica Csányi (Aletea)

Fete: handbal, clasele 7-8

1. Leucușhaz; 2. Apateu; 3. Jaca.

Cea mai bună handbalistă: Judit Kolozsvári (Apateu)

Cel mai bun portar: Alina Csajági (Leucușhaz)

Situație la poartă

Băieți: fotbal, clasele 5-6

1. Micherechi; 2. Jaca; 3. Chitighaz.

Cel mai bun jucător: Levente Csapó (Jaca)

Golgheter: Florin Faragó (Micherechi)

Cel mai bun portar: Ion Czegle (Apateu)

Băieți: fotbal, clasele 7-8

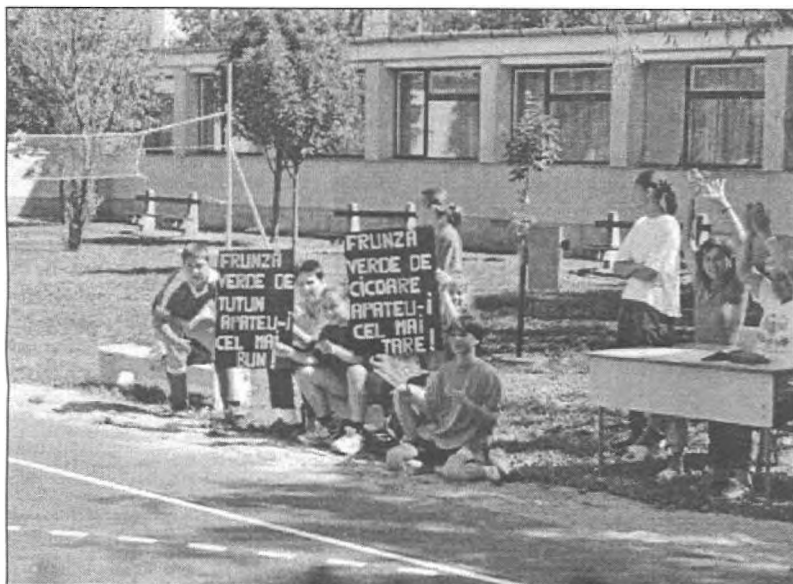
1. Jaca; 2. Micherechi; 3. Leucușhaz.

Cel mai bun jucător: Attila Știr (Leucușhaz)

Golgheter: Victor Zima (Apateu)

Cel mai bun portar: Francisc Pápa (Jaca)

MIC

Apatenii, cel mai buni suporterii

Printre fotbalistii din clasa a 8-a a jucat și Attila Știr din Leucușhaz. Contrar cu statura lui mică, Attila a fost cel mai bun fotbalist de pe teren, multor fundași adversari le-a încurcat picioarele cu driblingurile lui fenomenale. De la el am aflat că tatăl său îl antrenează și că joacă în echipa de tineret din Leucușhaz.

– La competiție a participat și echipa de fotbal (cl. 5-6) din Săcal, care în anul trecut a câștigat Cupa Szabadföld și a participat la un concurs în Italia, unde a jucat cu numeroase echipe de tineret. **MIC**

Handbalistele
caută mingea

Attila Știr,
cel mai bun fotbalist

Căutați greșelile

Ilustratorul nu a fost atent când a făcut desenul acesta. Prin urmare, în desen au rămas câteva amănunte confuze. Căutați cele șapte greșeli comise de desenator.

Dezlegare: B5, BC 6/7, C3, D4, D5, E2, E5.

Ce se ascunde sub serele din Micherechi?

Un „hobby” hotărîtor pentru soarta familiilor întregi

Oare a știut Ócsai József din Giula, cu peste 30 de ani în urmă, ce tradiție va deveni cultivarea zarzavaturilor sub sere la

s-au dovedit profitabile, mulți săteni s-au orientat tot mai mult spre grădinărit. La început au lucrat cu metode începătoare, sim-

informații, 10 săteni – se ocupă de cultivarea pepenilor. Printre acești inovatori îi găsim și pe soții Goron, care de cîțiva ani încoace se ocupă și de vînzarea semințelor de legume.

– De cînd sîntem pensionari avem mai mult timp să ne ocupăm cu grădinăritul – îmi povestește nana Anuță – dar ne și place această muncă. În fiecare an înveți ceva nou, încerci să faci tot mai bine. Este o școală pe care trebuie s-o urmărești singur, prin experiență proprie. Anul trecut am încercat să plantăm la marginea unei

Un tînăr grădinar, care este preocupat în mare măsură și de achiziționarea produselor, m-a informat la sfîrșitul săptămînii trecute că din 1996 prețul castraveților n-a fost așa de bun, fiindcă la piețele din Budapesta și Seghedin atunci se cumpărau încă pentru 100-120 de forinți. Cei care urmăresc de ani de zile evoluția prețurilor, prevăd că la anul castraveții nu vor avea preț bun.

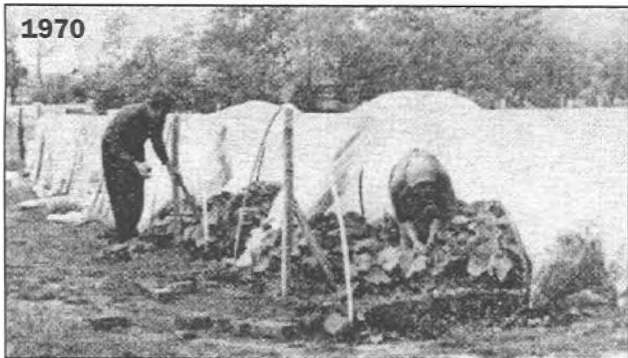
– Și dacă știm că nu vom avea un sezon prea bun, și atunci lucrăm mult în sere, fiindcă pentru asigurarea nivelului de trai cu

în România. Acum, cu toate că am avea bani, nu prea călătorim, preferăm să stăm acasă, cu copiii, cu nepoții. Și acesta este un succes, că ne realizăm prin muncă. Pepenii se vor coace peste 2-3 săptămîni. După experiențele din anul trecut, se pare că vor fi căuțați.

Micherechiul diferă de cele mai multe sate din Ungaria, de unde tinerii se refugiază în orașe în speranța unei vieți mai ușoare. Nu sînt puține acele familii, unde trei generații lucrează împreună în sere, pentru ca copiii (și cei care trăiesc în familii mai mari) să poată participa la ore particulare de engleză și informatică, să-și poată cumpăra mountain-bike și patine pe rotile, ca părinții să-și poată cumpăra o mașină nouă de o marcă mai bună și să poată petrece cîteva zile pe malul unei mări... și ca bunicii să aibă de unde să întregească banii de buzunar ai nepoților și să contribuie la cheltuielile de întreținere ale familiei.

Micherechiul este satul oamenilor harnici și norocoși... fiindcă greu ne putem închipui cum ar arăta comuna, cum ar trăi oamenii, dacă acum 30 de ani, un giulan n-ar fi pus la încercare puterea pămînturilor din jurul satului.

Eva Iova

Micherechi? Că la sfîrșitul mileniului familii întregi vor trăi din munca din „folii”? Acest Ócsai, care s-a stins din viață cu cîțiva ani în urmă (era pomenit atunci de mulți micherecheni) a fost primul care și-a dat seama că pămînturile din jurul satului sînt foarte bune pentru cultivarea castraveților și mai tîrziu, a ardeiului.

Au trecut de atunci mulți ani, și lumea s-a schimbat mult. Poate călătorul, care nu a mai trecut prin această zonă de la sfîrșitul anilor '60, nici nu ar mai recunoaște Micherechiul. S-au construit multe case noi, toate după cele mai moderne criterii, s-a construit grădiniță nouă, s-a renovat școala și biserica, și am mai putea înșira. Prin anii '80 s-au înființat și cîteva firme mai mici, care au dat de muncă multor localnici. Dar după ce acestea nu

ple. Serele erau foarte mici, aveau doar vreun metru înălțime și doi metri lățime, fiind foarte inco- mode pentru un adult.

Încetul cu încetul însă în multe familii această pasiune a devenit tot mai obișnuită. Mulți și-au părăsit locurile de muncă să se concentreze în primul rînd la grădinărit, au început să studieze cărți de specialitate. S-au organizat cursuri unde s-au schimbat păreri, metodele învechite le-au înlocuit cu altele mai noi, mai moderne. Serele de azi nici nu prea seamănă cu cele de odinioară. Precum nici știința de specialitate a grădinarilor.

Pînă acum cîțiva ani, în serele din Micherechi se cultivau numai castraveți și ardei, azi însă oamenii își încearcă norocul și cu alte plante. Cel mai des sînt întîlnite roșiile, varza, iar mai nou – după unele

sere și cîteva semințe de pepeni. După ce am văzut că necesită o îngrijire asemănătoare cu cea a castraveților, în acest sezon ne-am gîndit să plantăm trei sere numai cu pepeni. Pînă acum nu ne-am înșelat.

– Ce credeți, de ce încearcă oamenii și alte legume pe lîngă castraveți și ardei?

– Este mai riscant să ai numai un fel. De exemplu, în acest an ardeiul n-a avut un preț prea bun. Dacă ai mai multe sere, e mai bine să cultivi mai multe feluri de legume.

care ne-am obișnuit de ani de-a rîndul, trebuie să depui o muncă permanentă – îmi spune Ana Goron. – Noi, cînd am fost tineri, am vizitat aproape toate țările din Europa Centrală, cel mai mult am fost

Odată, cînd eram încă studentă la Seghedin, am călătorit cu trenul acasă la părinți, la Micherechi. N-o să uit niciodată că a fost o zi foarte caldă și trenul era tare aglomerat. Am călătorit stînd în picioare. La un moment dat, am fost atentă la discuția unui grup de tineri (studenți unguri), care au discutat despre satele, localitățile din Cîmpia Mare. Nu știu cum au ajuns ei pînă la analiza economică a acestei zone, dar m-a mirat cît de hotărît au susținut că dintre satele de dincoace de Dunăre cea mai bogată localitate este Soltvadkert, iar pe locul doi se află Micherechiul. În acel moment am fost foarte mîndră că sînt originară din satul despre care toată lumea știe că este cel mai frumos din această regiune a țării.

Medicul meu de casă din Seghedin, înainte de consultație, întotdeauna se interesează despre noutățile din Micherechi: dacă mai funcționează echipa de dansuri populare care poartă numele lui Gheorghe Nistor (știe și despre renumitul nostru dansator); dacă și acum se mai vorbește în sat românește; dacă oamenii din sat mai cultivă zarzavaturi. Deci, știe destul de multe despre satul meu. A fost greu să înțeleg de ce se interesează atît de mult un medic din Seghedin de un sătuleț român, pînă cînd mi-a explicat: „Atunci cînd echipa de dansuri a participat la concursul „Cine ce știe?” am fost emoționat și le-am ținut pumnii, fiindcă mi s-au părut foarte talentați. De atunci am reținut numele satului.”

Probabil mulți avem astfel de amintiri, experiențe – ar fi bine să fim conștienți de ele.

Cugetări despre familie

Prietenul cel mai bun e totdeauna soțul și consolarea cea mai întregă – soția. T. ARGHEZI

Ultimul refugiu al vieții noastre naționale devine familia, sanatoriul de care nu se poate atinge putere omenească. V. BRANIȘTE

Acolo unde nu este familie, nu este societate, și fără societate nu poate fi nație. AL. I. CUZĂ

Familia este baza societății și femeia este stîlpul familiei. I. GHICA

Bărbatul e ministrul departamentului din afară; femeia al celui din lăuntru. G. IBRĂILEANU

Nu poate să fie nici bun cetățean, nici om bun cel ce nu e bun fiu, bun soț, bun părinte și bun frate. I. SLAVICI

Familia noastră se trage din Creteș. Acolo tatăl meu a fost păcurar. De acolo s-a mutat la Chișineu-Criș. A cumpărat pământ și și-a făcut o gospodărie. Eu acolo m-am născut în ziua de Sfântul Mihai, în anul 1906... De aceea m-au botezat Mihai. Și la școală am umblat la Chișineu-Criș... Apoi, în 1914, ne-am mutat la Apateu. Tatăl meu a murit când eram de 14 ani. Am rămas singur cu mama. Am lucrat, am adunat averea... Pe lotul ăsta au fost două case micuțe, cu jup. Din cele două am făcut una: cu mîinile mele am construit casa aceasta în care locuim și astăzi cu soția mea... Toată viața mea am lucrat, am adunat. Am avut oi, dar de cai mi-a plăcut și mai tare. Am avut și vie – vie frumoasă, îngrijită... Beat în viața mea n-am fost... Numai atîta am băut, cît mi-a fost de ajuns: am știut și știu și acum măsura, și cît îi destul. Totdeauna am încercat să umblu pe calea dreaptă, am fost și sînt și astăzi om cinstit.

Prima soție mi-a murit. Am rămas cu două fete...

„Cu mîinile mele am construit casa aceasta în care locuim”

(Portretul lui bace Mihai Maroșca)

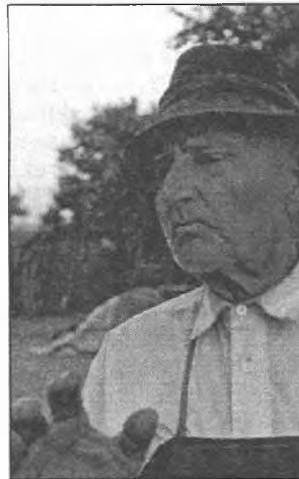
A doua căsătorie nu mi-a reușit, ne-am despărțit. Apoi, acum șaiszeci de ani, m-am însurat cu Ana Miru din Săcal, cu care trăiesc și azi. Ana le-a crescut pe fetele mele, pe Irina și pe Hermina, ca o mamă bună. Am 6 nepoți și 12 strănepoți, cu toții ne stîmăm, e pace în familie..., dar cum e viața de azi, greu ne adunăm să fim

asa, cu toții, împreună.

Sînt sănătos, fac toate treburile în preajma casei, citesc fără ochelari... Am un „păcat mare”: sînt uituc. Dacă mă trimite nevasta la cumpărături, pînă ajung la bolt, nu mai știu ce trebuie să cumpăr... Trebuie să-mi fac notițe...

Sînt credincios, dar nu bisericos, nu jur cu Dumnezeu. Mă încadrez în le-

gile mele și totdeauna m-a ajutat Cel de Sus.

Am luat parte în al doilea război mondial, mergînd de la Nyírbátor în România, apoi în Rusia... Și acum port două schije de oțel în spate... așa oi muri cu ele... Dar mă simt bine în pielea mea. În viața mea nu am fost bolnav, și acum sînt sănătos, nici nu mă plîng...

Mă bucur de fetele mele... Una e aici, în Apateu, cealaltă trăiește la Martfű, amîndouă o duc bine... Și nepoții sînt harnici, lucrează, trăiesc bine, au ce le trebuie... Unul din nepoți are chiar trei tractoare. Nepoții ne vizitează, ne ajută, ne tot întreabă, de ce avem nevoie. Nu prea ne trebuie nimic, avem de toate. Dar să fim sinceri, mi-e drag de ei și tare îmi place cînd sînt în preajma noastră, cînd se învîrtesc în jurul nostru și se interesează de noi.

Cînd i-am vizitat pe soții Maroșca, tocmai adunau puii, să-i ducă în loc sigur, pe noapte.

M-am întîlnit cu doi oameni care au trecut prin multe, și prin greutăți, în viața lor, dar au încercat să învingă suferințele și necazurile și au privit viața totdeauna pozitiv. Și așa au îmbătrînit frumos. Le dorim și pe mai departe sănătate și fericire... Bace Mihai Maroșca cu cei 94 de ani ai lui e cel mai bătrîn locuitor din Apateu.

St. Orolan

Renumiți cîntăreți români

Cunoscuta cîntăreață de muzică populară română, Irina Loghin, este născută în comuna Gura Vîtioarei din zona Prahova, într-o familie cu șase frați – patru fete și doi băieți. Tatăl său era venit din Basarabia, iar mama din zona Vălenilor. Tatăl avea un glas extraordinar și copiii îl rugau de multe ori să le cînte. De tînră a fost doi ani călugăr. Iar cînd a fost trimis în zona Vălenilor cu treburi de la mănăstire și a văzut-o pe mama Irinei, imediat s-a îndrăgostit de ea și a renunțat la călugărie și Efrim Loghin s-a făcut dulgher. Cînd copiii au mai crescut un pic, i-a venit ideea să facă cu ei un cor. I-a aliniat unul lîngă altul și în fiecare dimineață și seara aveau program de cîntat.

La 6 ani, micuța Irina a fost dată la școală, iar la serbări era pusă întotdeauna să cînte. Cînta și la biserică, cunoștea toate cîntecele slujbei. Și cînd nu era dascălul la strănă, ea îl înlocuia.

Familia Loghin era săracă. Irina o aștepta pe sora ei să ajungă acasă, să se încălze cu pantofii ei pentru a pleca la școală. Se îmbrăca cu haina

tatălui său, care îi venea pînă la genunchi, și o lega cu o curea. Sărăcia nu i-a deșertat sufletul, căci în familie era pace și iubire. Mama sa era mereu alături de copii și-i mîngia cu cele mai dulci cuvinte.

După școala generală, a plecat la București și a lucrat ca laborantă la o fabrică de sticlă. În același timp a urmat Școala populară de artă din Ploiești, unde l-a avut coleg pe Benone Sinulescu, cu care se plăceau. Irina cînta totodată și într-o echipă artistică, cu care făcea deseori deplasări. Așa a ajuns și în Ungaria, încă în anul 1960.

În anul 1962 a dat concurs la Ansamblul Ciocîrlia. Concurusul a fost extraordinar de greu. Erau vreo 200 de candidați înscriși pe un singur loc. Printre concurenți se afla și Maria Ciobanu. Cînd Irina Loghin a auzit-o cîntînd, a crezut că ea nu mai are nici o șansă. În fine, au reușit amîndouă. Succesul său se datorează în primul rînd vocii sale, dar la reușită a contribuit, fără îndoială, modestia și dăruirea cîntăreței, precum și respectul său pentru public. Crescută fiind la țară, printre oamenii simpli, aceștia îi sînt tare dragi.

Deși își dorea dintotdeauna copii, aceștia au sosit destul de tîrziu. Și-a dorit o fetiță, dar primul născut a fost băiat pe care l-a numit Ciprian. (El are acum 24 de ani și a studiat științele economice). Fetita mult dorită s-a născut cu doi ani mai tîrziu și este studentă la drept.

Irina Loghin trăiește în mijlocul familiei sale și se bucură atît de iubirea lor, cît și de cea a publicului, care îi ascultă și azi cîntecele adunate din moși strămoși și cîntece compuse de ea însăși.

Dans popular

Recunosc: nu este genul meu artistic preferat. Totuși îmi place cîte-un spectacol folcloric bine realizat, original compus, corect interpretat; totuși apreciez performanța fiecărei echipe, fiecărui solist, știind cîtă muncă, cîte exerciții stau în spatele unei producții; totuși știu, ce importanță educativă are astăzi dansul, azi, cînd cei mai mulți tineri se scutură prin discoteci și freamătă în ritmuri aiurea; totuși știu ce valoare transmit aceste dansuri, prin bogăția lor autentică. Ca atare, apreciez orice încercare de formare și menținere a cîte-unei echipe de dansuri populare. Iar dacă e vorba despre dansuri populare românești, atunci valoare e chiar dublă.

Toate acestea mi-au trecut prin gînd la un recent spectacol la care, întîmplător, am asistat: era spectacolul de gală de încheiere a anului la Școala artistică din Bichișciaba. Acolo zeci de dansatori din toate generațiile au prezentat tot ce au învățat în timpul anului. Dar nu așa, prin simple dansuri, ci prin coregrafii, prin adevărate scene de dans, compuse pe cîte-un libret rafinat, înșirînd dansuri variate și pași complicați. Iar printre aceste dansuri și motive am recunoscut de cîteva ori dansurile noastre românești, mai ales dansurile din Aletea, care prin dansatorii din Bichișciaba au aflat adepți pasionați, care au redat pașii transmiși de la generație la generație cu autenticitate, disciplină și multă cinstire.

Ce frumos că și alții ne cinstesc moștenirea culturală – înseamnă că este o comoară demnă de transmis și urmașilor.

E. I.

Proza umoristică din Transilvania din secolul trecut

Gura satului

Organ Glumeț sociale politic-toc

Subtitlul, adăugat în 1870, suferă ușoare modificări: jurnal glumeț sociale politic-toc sau jurnal glumeț în timpuri grele și serioase ș.a.

Apare la Pesta din ianuarie 1867 până în februarie 1871, la Arad din martie 1871 până în septembrie 1879, la Gherla din octombrie 1879 până în decembrie 1880, la Arad și Gherla din ianuarie până în martie 1881. Serial a II-a apare la Arad din ianuarie 1901 până în aprilie 1903. Iese tot a opta zi. (32x24). Cu tiparul lui Alexandru Kocsi. Din martie 1871 la tipografia Ștefan Gyulai, din octombrie 1879 cu tiparul lui Georgiu Lazar, din ianuarie 1901 la tipografia „Tribuna Poporului”, iar din martie 1901 cu tiparul lui L. Rethy și fiul.

Între 1867 și 1870 numerotarea are în vedere anul apariției „Umoristului” (1863), pe care îl continuă. De la 1871, numerotarea pornește de la 1861, de când datează ciclul inaugurat de Stănescu la Pesta cu „Tutti frutti”, continuat de „Strigoii” (1862) și apoi de „Umoristul” (1863-1866).

Proprietar, redactor răspunzător și editor: Iosif Vulcan; din iulie 1870 până la 1881: Mircea B. Stănescu. Colaboratori: Basiliu Petricu și I. Slavici (temporar și redactori), Francisc Hossu-Longin, Ioan Popa, Sigismund Borlea, I.C. Drăgescu etc.

Serial a II-a editată de Ioan Suciuc. Redactori responsabili: Nicu Stejerel (N. Ștefu) și Stan Urzică.

Ce e moartea?

Pentru avocat moartea-i înfățișarea înaintea judecătorului suprem.

Murind, diplomatul este – rechemat.

Filozofului îi zboară – sufletul.

Funcționarul este permutat – în altă lume.

Ofițerul se duce la raport – preaînalt.

Agricultorul ară drumul vieții eterne.

Pictorul își perde culoarea.

Marinarul ajunge în port.

Măturătorul de stradă s-a mestecat cu pravul pământului.

Groparul cade în groapa ce altădată săpa altora.

(„Gura satului”, XXII, 1902, seria a II-a nr. 6 și 7, p. 15)

Cîntec de bucurie

Frunză verde românească
Uniunea¹ să trăiască!
Uniunea cea iubită,
De români de mult dorită.

Frunză verde românească,
Și cerneala să trăiască!
Cu bărbății cei mai bravi,
Carii scriu și nu-s trîndavi.

Frunză verde românească,
Și – acei români să trăiască!
Cari s-au urcat la tistie
Prin mîndruța viclenie.

Frunză verde românească,
Capuțații să trăiască!
Să li dăm iar² voturile
Scrise acum cu – coturile.

Frunză verde românească,
Toți aceia să trăiască!
Carii umblă-n sus și-n jos,
Să capete-un os de ros.

(„Gura satului”, VI, 1868,
nr. 44, p. 171)

¹Uniunea. Unirea Transilvaniei cu Ungaria în cadrul sistemului dualist austro-ungar, constituit în 1867. S-a soldat cu pierderea autonomiei provinciei.

Sunet și răsunet

S. „Deșteaptă-te române! căci ziua a sosit...”

R. Dar’ dați-mi pace odată, să dorm mai odihnit.

S. „Sublimă e chemarea spre care ești chemat...”

R. Să lucrui tot ca boul ciocoiului spurcat.

S. „Azi, mîine va să fie și ceriul tău senin”.

R. Eu cuget că e mai bine să-nec al meu suspin.

S. „De vrei – a ta dorere înceate pre curînd”.

R. Afla-va și clăcașul odihnă în mormînt.

S. „Toți liberi vom fi iară din Tisa pîn-la Mare...”

R. Da, da!... se poate, însă e încă întrebare.

S. „Azi steaua de mărire pe ceriu-ți se ivește”

R. Să vează cum țaranul și astăzi tot muncește??

S. „Români din patru unghiuri! acum sau niciodată...”

T. Mă-ntorc, doar’ dorm mai bine pe partea ceastaltă.

(„Umoristul”, II, 1864, nr. 13, p. 67)

Umoristul

Foaie glumeață

Apare la Pesta de la 1 octombrie 1863 până la 1 decembrie 1866. Iese în toată luna de trei ori, adică în 1, 10 și 20, după calendarul vechi. În fiecare număr apare cel puțin o caricatură. Începînd cu semestrul al II-lea al anului 1866 apare în fiecare săptămînă, joia. 4^a, 6 (32x24). Anual 6 fiorini. Tipografia lui Vasiliu Cosma, apoi a lui Alexandru Kocsi. Proprietar, redactor responsabil și editor Georgiu Ardeleanu. Colaborator principal, apoi proprietar și redactor, Iosif Vulcan. Colaboratori: Iulian Grozescu, Sigismund Borlea, G. Tăutu ș.a.

Proverbe modernizate

Moto: „Glumele nevinovate
Sunt ca sarea din bucate”.

Mergi încet, că tot n-ajungi mai departe în – politică.

Vorba multă – bogăția ziariștilor.

Mai bine azi un ou, decît mîne un erou – în temniță.

Cel ce seamănă – rar să bucură de roadele sale.

Cine-i flămînd – posturi grase îi umblă prin gînd.

Ce ție nu-ți place, cu aceea nu – da altuia pace.

Ulciorul merge atîta la apă – pînă-ce ajunge la butea cu vin.

Taci gură, că uite – soacra!

Pilaf

(„Gura satului”, XXI, 1901, seria a II-a nr. 5, p. 4)

Maria BERÉNYI

debut în presă – debut literar – cercetător

Un intelectual tenace, cu vocație constructivă, care transformă pasiunea cercetării și actul intelectual superior în preocupare constantă, rafinat om de cultură cu program riguros de lucru și un spirit activ în proiecte culturale de elită, *Maria Berényi* (n. 1959) nu are complexe și nici nu dezarmează atunci când necesitățile culturale ale comunității îi solicită contribuții de substanță și de durată. O serie de proiecte poartă amprenta personalității sale, atât prin metodă de lucru în echipă, cât și prin stil, sobrietate a gesturilor și perseverență a luptei pentru crearea condițiilor optime de afirmare. În plus, polivalența personalității sale, de la publicist, poet, la cercetător și om public, i-a dat un ascendent valoric bine meritat asupra colegilor de generație și un respect al muncii asidue. Prin manifestarea acestor aspecte și prin talent precoce în traseul afirmării sale, *Maria Berényi* ar aparține mai degrabă genului clasic de intelectual al comunității românești din Ungaria, de tip *Lucian Magdu* sau *Alexandru Hoțopan*.

Ziarul românesc și-a făcut, în istoria sa, un bun obicei din a urmări de timpuriu evoluția viitoarelor personalități. Iată, și în cazul *Mariei Berényi*, elevă în clasa a opta în anul 1972, presa o înregistrează ca foarte activă la concursurile inițiate de redacție, obținând punctaj maxim la un concurs de dezlegări (în nr. 8, 15 aprilie 1972, p. 5). Frunțașă la învățătură, este aleasă responsabilă clasei, în 1973. La finele anului școlar și la încheierea ciclului gimnazial, iese și public, printr-o in-

tervenție la festivitatea de sfârșit de an școlar (în nr. 13/ 1 iulie 1973). Spirit deschis spre literatură, în anii de liceu, *Maria Berényi* întreține un dialog cu *Mihai Sin*, cu ocazia vizitei scriitorului din România, fiind printre cei care i-au adresat întrebări invitatului, alături de alți liceeni cu aptitudini literare: *Mihai Gurzău*, *Gheorghe Mihut* (în nr. 22/ 15 noiembrie 1974, p. 6). Inițiative personale îndrăznețe ale liceenilor, conjugate cu inițiativa ziarului de a organiza întâlniri cu cititorii tineri (constituirea unor cercuri ale *Foii noastre*), încurajează elevii să ia ei înșiși curajul organizării unor concursuri pe materii. O aflăm pe *Maria Berényi* în fruntea unor asemenea acțiuni, atât la concursul de ortografie română, cât și la cel de matematică, alături de elevul mai mare, *Tiberiu Juhász* (în nr. 6/ 15 martie 1975). Toate aceste antrenamente intelectuale și rezultate meritorii continuă și în perioada studenției de la ELTE Budapesta, când consemnăm **debutul în presă** al *Mariei Berényi*. E vorba de textul *De ziua copilului*, apărut în suplimentul

reactivat, *Vocea tineretului*, an V, nr. 11/ 1 iunie 1978, un text confesiv, care mărturisește sentimentul mării treceri al adolescentului, printr-o formulare directă, care va angaja mai târziu și poezia ei, „am 19 ani, așa dar sînt un om matur”. Interesant în cazul acestui autor e faptul că, deși este un temperament liric prin excelență, abordează mai întâi proza scurtă, în note și glosări pe marginea unor situații și evenimente. Textele așezate sub rubrica pe care o inițiază la ziar, *Fapt divers*, nu numai că atestă reale disponibilități pentru ziaristică, prin felul cum transformă o situație din cotidian într-un eseu meditativ, dar pot constitui și **debutul literar** al autoarei. Cele două texte, publicate la intervale apropiate (în nr. 23/ 10 septembrie 1978 și nr. 25/24 septembrie 1978), stăpinesc arta relatării și jocul imaginativ al asociațiilor în jurul unui eveniment aparent banal, cu un puternic mesaj constructiv. „*Îmi place să scriu despre lucruri bune, îmbucurătoare, și mi se pare că toți cei ce scriu au preferință pentru temele pozitive, bune și frumoase*.”

Fapt divers...

tatate, înșirarea unor deficiențe.

Am fost martoră la următoarea întâmplare, într-una din zilele trecute.

La magazinul alimentar din *Micherechi* un copil ruga pe mama sa să-i cumpere salam. Nu a fost. „Nu-i bai, să cumpărăm cîrnaț”, se învoi copilul. Dar nici cîrnați nu au fost. Și nici costițe. Și nici carne. Și nici slănină. Vasă-zică nici un fel de mezeluri.

frumoase” (nr. 25/24 septembrie, 1978, p. 5). Dacă acest an, 1978, atestă dublul debut al *Mariei Berényi*, prestația studentei budapestane din perioada 1979-1981 o deschide spre cercetare și istorie a relațiilor culturale, printr-o muncă susținută de documentare și valorificare a arhivelor publicistice. Într-un interviu realizat de ziarul românesc în noiembrie 1981, preocupată de ideologia anilor '50, susține o documentare obiectivă și impersonală: „*Aici trebuie să intervină capacitatea de a selecționa, de a delimita valoarea adevărată de cea falsă a materialului*” (în nr. 46/ 15 noiembrie 1981, p. 4).

Activitatea literară a *Mariei Berényi* este deosebit de fertilă și variată, începînd cu anul 1983, cînd cunoaște două direcții simultane: pe de o parte, recuperarea unor documente despre activitatea culturală a românilor din secolul al XIX-lea, pe de altă parte, afirmarea ca istoric și critic literar, și mai ales, ca poet. Pentru prima direcție, inițiază un serial de articole de istorie a comunității în plan cultural, în anul 1984 (cîteva exemple: *Viața socială, culturală a românilor din Monarhia austro-ungară în sec. al XIX-lea*, Rolul Budapestei în istoria literaturii române), iar pentru a doua practică articolul de evocare: *Nichita Stănescu a împlinit 50 de ani* (în nr. 24/ 17 iunie 1983) sau cronică și recenzie literară *Însoțitorul lui Constantin Toiu* (în nr. 46/ 16 decembrie 1984). Este și autoarea unei rubrici susținute de cultură istorică, culturală și literară: *Figuri bihozene*, din care se desprinde apoi, între 1986-1988, *Portrete interbelice*.

Poeta *Maria Berényi* se afirmă, începînd cu anul 1984, cînd i se rezervă un *profil liric*, cu o prezentare a redacției, și însoțit de trei poeme: *Fotocopia gîndurilor mele*, *Sfîrșit de veac*, *Toamnă*, *Spicuiind din portretul redacției*, „o fire echilibrată, cu vervă optimistă, cu privire luminoasă” adăugăm că poezia *Mariei Berényi* exprimă grave meditații existențiale, o conștiință care reflectează dureros de amar un veac în care „gîndurile se topecs ca lumina cea de ceară” (Sfîrșit de veac). În această zonă a creației lite-

rare, *Maria Berényi* este un poet reprezentativ, activ prezent prin volumele individuale: *Autodefinire* (1987), *Fără titlu* (1989), *Pulsul veacului palid* (1997).

Exercițiul selecției și prelucrării documentelor de arhivă pregătește terenul fertil al **cercetătorului** unor zone ale ziaristicii dinainte de 1900, care are legătură cu românitatea din Ungaria. Să adăugăm că munca de cercetare a deprins-o pe *M. Berényi* cu rigoare, sistem de referințe și lucrul în echipă, cu îndrăzneala actului cultural major. Așa se face că se alătură unui grup de colegi intelectuali, care ia inițiativa unei reviste de studii culturale, *Tim-puri*, în anul 1985. Activitatea colectivului de aici (*Tiberiu Herdean*, *Ion Budai*, *Alexandru Hoțopan*, *Ioan Sz.Kiss*, *Gheorghe Santău*), făcută cu mult elan și pasiune, a întreținut multă vreme spiritul de echipă și pasiunea cercetării. *Maria Berényi* este cea care la sfîrșitul anului 1990 se implică într-o acțiune tenace de a strînge rîndurile intelectualității într-o formulă instituționalizată, cu un program supravegheat al cercetărilor și o distribuție a zonelor cercetării. Rodul acestor eforturi constructive a fost inițial cercul *Pentru cultura română*, în anul 1991, devenit apoi *Comunitatea cercetătorilor și creatorilor Români din Ungaria*, în 1992, și în fine, *Institutul de cercetări al românilor din Ungaria*, din 1993, cînd *Maria Berényi* devine director. Această perioadă este una din cele mai pline în realizări, în proiecte de anvergură, începînd cu organizarea anuală a unui simpozion al cercetătorilor și susținerea unor publicații specializate pe domeniile cercetării, Simpozion, Almanah sau volume distincte: *Românii din Transilvania și Ungaria secolului al XIX-lea* (1994), *Istoria Fundației Gojdu* (1995).

Fiind un model de muncă intelectuală, un poet format și matur pe instrumentele limbajului liric, credem că *Maria Berényi* va deveni factorul coagulant al intelectualității românești din Ungaria, alături de care trebuie să pălească orice orgolii și interese de grup.

Cornel Munteanu

Din fișele următoare: *Mihai Cozma* (7), *Ana Crișan* (8), *Ana Varga* (9).

Gică Hagi s-a declarat și Foi Românești

Prin intermediul undelor radiofonice, în emisiunea de sport la Radio România Internațional cel mai bun jucător român al tuturor timpurilor a răspuns și la întrebările jurnaliștilor români din Ungaria. În interviul scurt, Hagi a dat dovadă de optimism și de curaj, cu care așteaptă marea întrecere fotbalistică EURO 2000. Mai jos publicăm convorbirea telefonică realizată luni seara, exact cu o săptămână înainte de primul meci al României de la Campionatul European.

Ștefan Crâsta: - Toată comunitatea românească din Ungaria vă stimează și urmărește evoluția echipei naționale a României și în special a lui Gheorghe Hagi. Nu vă apasă psihic faptul că opinia publică din România așteaptă prea mult de la Dvs.?

Gheorghe Hagi: - Nu poate să mă apese, ci numai să mă motiveze. Pe mine mai mult mă motivează și nu e un chin, care mă apasă. Eu niciodată n-am fugit de responsabilități. Așa este și acum, când noi cu Belodedici sîntem cei mai bătăni din națională. Vrem-nu vrem, trebuie să avem această responsabilitate. Eu pot să fiu numai pozitiv. Cred că o să trecem grupa. Nu sîntem mai prejos cu nimic de nemți, de englezi sau de portughezi. Important este să credem. Cu crezul, cu

voința și cu ambiția pe care o punem pe teren, cred că o să-i batem.

Ștefan Crâsta: - Viața ar putea aduce ca să jucați împotriva Turciei, echipă bazată pe Galatasaray. Cu ce sentimente, ați juca contra coechipierilor de la club?

Gheorghe Hagi: - Le-aș da vreo 2-3 goluri ca să mă recunoască mai bine de șef.

Naționala României a absolvit ultima treaptă de verificare, înainte de EURO 2000 și fără Hagi

Căpitanul tricolorilor, Emeric Ienei a preferat să nu riște și să-l scutească la meciul cu Grecia, disputat la București. Precum a reieșit și din transmisia de televiziune, în cursul partidei terminată cu 2-1 pentru gazde, jucătorii români nu s-au confruntat cu prea mari dificultăți, disputînd o întâlnire într-un ritm mai comod, bătrînesc. Iată cîteva declarații, acordate de tricolorii români după meci:

Adrian Mutu (Internationale Milano): „Victoria asupra Gre-

ciei este una de morală. Echipa Greciei este foarte bună, dar la Euro vom întâlni adversari mult mai valoroși. Cel mai important lucru, în momentul de față, este să fim sănătoși. Sînt foarte bucuroși că pot juca în echipa națională și sper să-mi pot face treaba bine. Sper să ne îndeplinim obiectivul și să ne calificăm cel puțin în sferturile de finală.”

Adrian Ilie (Valencia): „Cred că după aproximativ două luni am reușit să fac un joc bun. Mă bucură această victorie și o consider ca un test destul de elocvent. În prima repriză am reușit să facem un joc bun, deși grecii au fost foarte periculoși în atac. Hagi este piesa de bază a echipei, iar absența sa a fost resimțită pe durata întâlnirii.”

Cristian Chivu (Ajax): „Grecia este o echipă foarte bună, dar la Euro ne vom întâlni cu formații mult mai grele. Consider că jocul nostru a fost destul de bun, în special în prima repriză, iar această victorie ne întărește moralul pentru europene.”

Emeric Ienei: „Am jucat mai relaxat în a doua repriză... Păcat că nu am reușit să înscrim mai multe goluri. Grecii au marcat ajutați de o greșeală a lui Lupescu, care a evoluat foarte bine în restul meciului. Chivu a dovedit... că este un adevărat profesionist. Hagi are o contractură musculară și am decis împreună că mai bine lipsește la acest meci pentru a avea timp să se refacă pînă la Euro 2000.”

Șt. Crâsta

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionat național, divizia II.	
Giula-Kazincbarcika	7-0
Campionat național, divizia III.	
Bătania-Algyő	2-2
Campionat județean, Bichiș divizia I.	
OMTK-Micherechi	1-1
Aletea-Vésztő	1-9
Campionat județean, Bihor divizia I.	
Leta Mare-Mikepércs	3-1
Jaca-Vámospércs	4-2
Campionat județean, Bichiș divizia III.	
Szabadkigyós-Micherechi II. (Meciul nu s-a ținut pentru că micherechenii nu au sosit la timp)	
Chitighaz-Nagybányhegyes	4-2
Gerendás-Leucuszhaz	3-5
Campionat județean, Bihor divizia III.	
Hajdúszovát-Săcal	2-0
Hajdúszovát-Pocei	2-0

Programul României la EURO 2000

La început România va juca meciurile din grupă. Prima partidă va avea loc luni, 12 iunie, contra Germaniei. La 17 iunie, sîmbătă, naționala României va juca cu Portugalia. Ultimul meci din grupă va fi disputat la 20 iunie contra selecționatei Angliei. Întîlnirile vor fi transmise atît de Televiziunea Maghiară (m1), cît și de postul România 1.

Ultimele meciuri ale sezonului

11 iunie (duminică) 17.00
PSE Fót-Giula
Dömsöd-Bătania
Micherechi-Medgyesbodzás
Medgyesegyháza-Aletea
Nagyhegyes-Jaca
Hajdúsámson-Leta Mare

O excursie nemaipomenită la Monte Carlo

Prin intermediul micului ecran, duminică după-masă am putut face o scurtă dar frumoasă excursie la Monte Carlo (Monaco). Ne-am putut întîlni cu numeroase personalități din lumea filmului, sportului și a politicii. Concursul dintre fulgeroasele mașini a putut începe numai după al treilea start, intervenind imediat de la început mici accidente (în ambele starturi).

După primele runde, ordinea concurenților a fost aceeași ca și la start, dar pe parcurs s-au accidentat tot mai multe mașini, căzînd din concurs și Michael Schumacher, care în runda a 50-a a condus cu 22 secunde. După ce s-a defectat mașina, a fost obligat să părăsească terenul fără nici un punct.

Cîștigători: 1. David Coulthard (M.Br. Mc Laren-Mercedes), 1:49:28.213 oră, viteză medie 144,072 km/o. 2. Barichello (Br. Ferrari). 3. Fisichella (It. Benetton-Playlik). 4. Irvine (Irl. Jaguar Cosworth). 5. Salo (Finl. Sauber-Petronas). 6. Häkkinen (Finl. Mc Laren-Mercedes).

Tabela campionatului: 1. M. Schumacher 46 p. 2. D. Coulthard 34 p. 3. M. Häkkinen 29 p. 4. Barichello 22 p. 5. Fisichella 14 p. 6. R. Schumacher 12 p.

MIC

4. FORMULA 1 la Hungaroring

A. Silverstone

1) Care a fost ordinea cîștigătorilor din anul trecut?

1. R. Schumacher X. Coulthard 2. Irvine 1 p.

2) Cine a cîștigat pînă acum cele mai multe curse la Silverstone?

1. Niki Lauda X. Alain Prost 2. Jim Clark 1 p.

3) În ce an s-a organizat pentru prima dată competiția de F1 la Silverstone? 1 p.

B. Spielberg

Lungimea rundei: 1 p., Numărul rundelor: 1 p., Lungimea cursei: 1 p.

C. Pronostic

Cine vor ocupa primele 6 locuri la Montreal?

(Dacă se potrivește numele și calificarea, atunci cîte două puncte, dacă numai numele, atunci un punct). În total 12 p. Max.: 18 p.

Termenul de înaintare: 16 iunie 2000.

Adresa: Foaiă românească, 5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8.

Nu uitați să precizați pe plic: 4. - Formula 1.

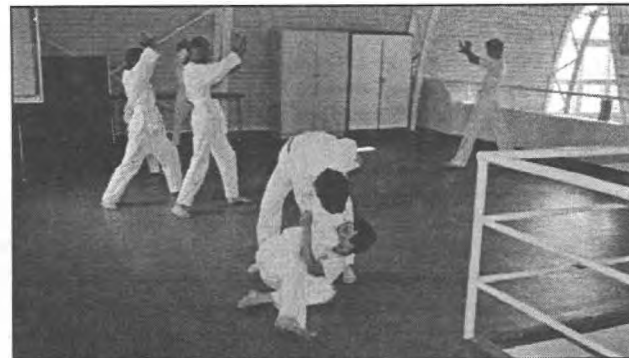
Clubul San-ku-kai-karate-do din Aletea

Clubul s-a înființat în 1997, cu 6 membri - îmi explică antrenorul Szegedi Attila (2 dan) - și în prezent sîntem 8 coechipieri. E foarte important să știți că noi nu participăm la concursuri, noi mai mult din pasiune și stimă față de ju-do facem acest sport. (San-ku-kai-karate este acea categorie din karate, care e considerată o artă de luptă) un fel de sport de autoapărare, dar spiritual. În Ungaria sînt în total numai 4 asemenea cluburi cu 120 de membri (la Szentkirály, Nagykörös, noi și centrul Kecskemét).

- Cum se desfășoară examenele de centură?

- În primul rînd maestrul Szabó Pál conduce examenele. Dar dacă cineva dintre noi simte că vrea să facă noi progrese și simte că posedă și cunoaște materialul de examen, atunci e suficient ca examinatorul să fie cu două grade mai avansat. La 3 iunie am avut o reprezentare la Căminul vîrstnicilor de pe strada Vértanúk din Giula.

MIC

ROMÂNIA 1

ROMÂNIA 2

Luni, 12 iunie

11.00 Surprize, surprize 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Agenția de plasare 17.00 Știri 17.15 Serial. Orice e posibil 17.40 Corect! 17.45 Fotbal: Germania — România 19.50 Jurnal 20.35 Fotbal: Portugalia — Anglia 22.35 Jurnalul de noapte.

Marti, 13 iunie

6.00 Matinal național 8.00 Agenda electorală 8.25 TVR Iași 9.00 Fotbal: Germani — România (R) 12.35 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi 14.30 Convingeri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Studioul electoral 17.00 Știri 17.15 Serial. Orice e posibil 17.40 Serial. Hiller și Diller 18.05 Corect! 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Cu ochii'n 4. 19.50 Jurnal 20.45 Telecinemateca. Călătorie în timp 22.10 Nu trageți! 22.40 Jurnalul de noapte.

Miercuri, 14 iunie

6.00 Matinal național 8.00 Agenda electorală 8.25 TVR Iași 9.00 Fotbal: Spania — Norvegia (R) 10.35 TVR Cluj-Napoca 11.00 Fotbal: Iugoslavia — Slovenia (R) 12.35 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Descrierea folcloric 16.00 Studioul electoral 17.00 Știri 17.15 Serial Orice e posibil 17.40 Serial Hiller și Diller 18.05 Corect! 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Anotimpul bărbatilor 19.50 Jurnal 20.35 Fotbal: Italia — Belgia 22.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 22.50 Jurnalul de noapte.

Joi, 15 iunie

8.00 Agenda electorală 8.25 TVR Iași 9.00 Fotbal: Italia — Belgia (R) 10.35 TVR Cluj-Napoca 11.05 Fotbal: Olanda — Cehia 12.35 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Descrierea unei Națiuni 14.00 Convingeri 15.00 Scena 15.30 Librăria pe roți 16.00 Studioul electoral 17.00 Știri 17.15 Serial. Orice e posibil 17.40 Serial. Hiller și Diller 18.05 Corect! 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Capul de rățoi 19.55 Jurnal 20.35 Fotbal: Suedia — Turcia 22.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 22.50 Jurnalul de noapte.

Vineri, 16 iunie

6.00 Matinal Național 8.00 TVR Iași 8.30 Fotbal: Suedia — Turcia (R) 10.5 TVR Cluj-Napoca 10.35 Fotbal: Franța — Danemarca 12.10 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan 13.30 Evrika 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Top Voiaj 16.30 Cuvânt pentru necuvântătoare 17.00 Știri 17.15 Serial Orice e posibil 17.45 Corect 17.50 Fotbal: Cehia — Franța 19.50 Jurnal 20.35 Fotbal: Danemarca — Olanda 22.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 22.50 Jurnalul de noapte.

Sâmbătă, 17 iunie

6.00 Fotbal: Cehia — Franța 7.30 Serial Zorro 8.15 Desene animate 9.30 Art-Mania 10.30 Dicționar de muzică 11.30 Garantat 100% 12.30 Arca...Marinei 14.35 Serial. Echipa de salvare 15.30 Auto Club 16.05 Serial. Mare schimbătoare 17.00 Știri 17.15 Teleenciclopedia 17.45 Fotbal: România — Portugalia 19.50 Jurnal 20.35 Fotbal: România — Germania 22.35 Jurnalul de noapte.

Duminică, 18 iunie

6.00 Ceasul deșteptător 7.10 Universul credinței 8.00 Desene animate. Donald rățoiul la 50 de ani 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Jurnal 10.10 Viața satului 11.40 Tezaur folcloric 12.30 Jurnal 13.00 Național TV Bingo Liberty 16.00 Jurnal 16.10 Serial. Blankenese 17.00 Știri 17.15 Trupa de șoc 18.00 Surprize, surprize 19.50 Jurnal 20.25 Studioul electoral 22.30 Jurnalul de noapte.

Luni 12 iunie

11.00 Tip-Top, Mini-Top! (R) 11.45 Un popas pe săptămână (R) 12.00 Desene animate 12.30 Virtuozii ai instrumentelor populare 12.45 Rapsozii satelor 13.00 Toți, împreună 13.45 Știri 13.50 Euro Fotbal (R) 15.10 Afaceri la cheie (R) 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întâmplă acum 18.40 Punct și de la capăt 20.15 E dreptul tău! 20.45 Film. Povești de week-end: Ultimul circ 21.45 Lumea vitezei 22.25 Știri 22.30 Bucuriile muzicii 23.20 TVM Mesager.

Marti 13 iunie

6.00 Turnul de Tenis de la Roland Garros 7.40 Serial (R). Domnișoara Andrea 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Atlas (R) 12.00 Desene animate 12.30 Tribuna partidelor parlamentare 13.00 Toți, împreună 13.45 Știri 13.50 Euro Fotbal (R) 15.10 Orizont spiritual 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR2 17.50 Euro 2000. Spania—Norvegia. Meci din Grupa C 19.50 Festivalul internațional de chitară clasică Capcana 20.35 Euro 2000. Iugoslavia—Slovenia. Meci din grupa C 22.35 Integrale 23.25 TVM Mesager.

Miercuri 14 iunie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Femeia misterioasă 7.45 Integrale (R) 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Arca lui Noe (R) 12.00 Desene animate 12.30 Nouă meșteri mari (R) 12.45 Toți, împreună 13.45 Știri 13.50 Euro Fotbal (R) 15.10 E dreptul tău (R) 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întâmplă acum 18.40 Film. Iarna bobocilor 20.15 Mit și Istorie 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. A doua soție 22.05 Știri 22.10 Lentila de contact 23.00 TVM Mesager.

Joi 15 iunie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Integrale (R) 7.40 Serial (R). A doua soție 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Arta apărării 12.00 Desene animate 12.30 Tribuna partidelor parlamentare 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Euro Fotbal (R) 15.10 Călătorind prin țară (R) 15.25 Antologia jocului popular 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întâmplă acum 18.35 Cinematograful de artă. Viața e o carte 20.20 Turnul de control 21.05 Călătorind prin țară 21.20 Documentar 22.10 Știri 22.15 Enigmatica Terra 22.45 Armonii clasice 23.00 TVM Mesager.

Vineri 16 iunie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Femeia misterioasă 7.40 Documentar 8.30 Trupa DP 2 11.30 D'ali lu' Mitică (R) 12.00 Desene animate 12.30 Tradiții 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Euro Fotbal 15.10 Călătorind prin țară (R) 15.25 Din folclorul popoarelor 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întâmplă acum 18.35 Melodii populare 19.00 Grădina lui Cupidon 20.15 Afaceri la cheie 20.45 Călătorind prin țară 21.00 Știri 21.10 Film Pararnormal 22.45 Armonii clasice 23.00 TVM Mesager.

Sâmbătă 17 iunie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Femeia misterioasă 8.30 Osia Lumii 9.00 Lumea de mine 10.35 Care pe care 12.15 Serial de călătorii 13.15 Serial. Îngerii buclucași 13.40 Știri 13.45 Atlas 14.20 Documentar Istoric 15.10 D'ale lu' Mitică 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.40 Telegiurnal TVR2 17.40 Serial. Lumini și umbre 18.30 Un secol de cinema 19.15 Documentar 19.45 Serial. Marele Bob 20.35 Top TVR2 21.35 Știri 21.40 Serial. Star Trek — Voyager 22.35 Adevărate povești hollywoodiene 23.00 TVM Mesager.

Duminică 18 iunie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Femeia misterioasă 8.30 Orizont spiritual 9.00 Femeia misterioasă 8.30 Orizont spiritual 10.15 Tip-Top, Mini-Top! 11.00 Arca lui Noe 11.30 Start Rec. Magazin științific 12.15 Arta apărării 12.50 Desene animate 13.15 Serial. Îngerii buclucași 13.45 Știri 13.50 Medalion de interpret 14.20 Volei feminin: România—Grecia 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR2 17.45 Euro 2000. Slovenia—Spania. Meci din Grupa C. 18.30 Se întâmplă acum 18.45 Euro 2000. Slovenia—Spania. Meci din Grupa C. Reprița a doua 19.50 Serial. Marele Bob 20.40 Euro 2000. Norvegia—Iugoslavia. Meci din Grupa C. 22.35 Știri 22.40 Se întâmplă acum 23.10 Serial. Bavis și Butthead 23.35 TVR Mesager.

ProTV Internațional este transmis pe satelitul **HOT BIRD 3**, situat la **13 grade Est**, putând fi recepționat cu orice receptor digital local situat pe frecvența **12202,75 MHz**. În România, acest program este transmis **NECODAT** între orele 00.00 — 10.00 (ora României).

Luni 12 iunie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Fotbal Divizia A — Rezumat 3.00 Știrile ProTV — Știrile despre viață pur și simplu 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Marti 13 iunie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profesiunea mea, Cultura 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Apropo.ro 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Miercuri 14 iunie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profetii despre trecut 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Joi 15 iunie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Acasă cu Ruxandra Săraru 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Profashion 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Vineri 16 iunie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Acasă la români 2.30 la-mă acasă 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Sâmbătă 17 iunie

21.00 Știrile ProTV 21.30 Fotbal: Divizia A: UFC Rapid—FCU Craiova 23.00 Acasă la români 0.30 Retrospectiva Chestiunea Zilei 1.00 Profashion 1.30 la-mă Acasă 2.00 Acasă cu Ruxandra Săraru 3.00 Echipa mobilă 3.30 Steaua ta norocoasă 5.30 Retrospectiva P@oezia 6.00 Profesiunea mea, Cultura.

Duminică 18 iunie

21.00 Știrile ProTV 21.30 Concert extraordinar al Colegiului Pro 22.30 Procesul Etapei 24.00 Echipa mobilă 0.30 Vacanta Mare 1.30 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Superabracadabra 4.30 Apropo.ro 5.00 Echipa mobilă 5.30 Promotor 6.00 Profetii despre trecut.

„Pe undele Europei”
magazin euroregional realizat
de Radio Seghedin și Radio Timișoara
17 iunie 2000

Din cuprins:

- Problema poluării aerului în zilele noastre.
- Interviu cu ambasadorul Irlandei în Ungaria despre experiențele de integrare în structurile europene.
- Ziua Europei în cadrul Tîrgului Internațional de la Seghedin.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

În perioada 13—16 iunie 2000 din nou se va întruni în ședință Parlamentul Ungariei. În aceste zile, cu excepția zilei de luni, emisiunea regională în limba română nu va fi difuzată, doar cea de seară.

12 MAI, LUNI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00 Montaj de muzică populară — redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

13 MAI, MARTI (redactor: Petru Cîmpian)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 19.20 „Engleza pe înțelesul tuturor” — curs de limbă engleză cu Luminița Jivu 19.28 Încheiere.

14 MAI, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Magazin sportiv — știri, rezultate, competiții 19.28: Încheiere.

15 MAI, JOI (redactor: Anamaria Brad)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 „Oameni care au fost — literatură, muzică, artă” — serialul profesoarei Elena Munteanu 19.28: Încheiere.

16 MAI, VINERI (redactor: Eva Iova)

19.00 Introducere, cuprins 19.03 Știri și informații, evenimente calendaristice 19.10 Ce e nou la Liceul „Bălcescu” din Giula? — relatează Edit Bordaș 19.13 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc — relatează Cornel Mata din Virșeș 19.20 Știri și curiozități din România — relatează Simona Pele din Timișoara 19.25 Revista presei „Foia românească” 19.26 Nota săptămânii 19.29 Încheiere.

17 MAI, SÂMBĂTĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30 Introducere, cuprins 14.35 Evenimente calendaristice 14.40 Programul religios de sfârșit de săptămână 14.45 „Party Time” — magazin de muzică ușoară 15.00 „Pe undele Europei” — magazin euroregional 15.58 Încheiere.

18 MAI, DUMINICĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40—15.00 Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00 Magazinul vîrstnicilor 15.30 Emisiune religioasă ortodoxă 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00—19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

14 iunie 2000 (m1 ora 13.25)

Reluare: 17 iunie 2000 (m2 ora 10.45)

Programul prevăzut al emisiunii românești:

Magazinul Ecranul Nostru în spațiul său mărit cu un minut (26 min.), pe lângă știrile și actualitățile românești din Ungaria, va oferi telespectatorilor un montaj distractiv despre Cupa Prieteniei, întrecere sportivă a școlilor românești de pe meleagurile noastre, organizată în acest an la Jaca. Apoi îl veți putea cunoaște mai pe de aproape pe singurul astronaut român, Dumitru Prunariu, care nu demult a fost oaspetele comunității românești din Giula și împrejurimi.

Realizator: Ștefan Crâsta

Turnul din Cheresig

A fost un punct întărit,
o cetate, acum e un turn
părăsit și ruinat...

În apropierea Apateului, pe teritoriul României, se găsește Turnul Ciung (Cson-

ka torony). Acest monument istoric se vede încă de departe, dacă trecem de la

Apateu spre Berekböszörmény.

Acum, în primăvară, cu ocazia deschiderii temporară a graniței la Apateu, am fost la această „cetate”. Am pipăit-o, am fotografiat-o. Monumentul istoric a fost construit imediat după invazia tătară (1242), ca un punct întărit de apărare și de observație. Primul document care atestă acest turn datează din 1289, pomenind că a fost fortăreața regelui Ladislau Cumanul (Kun László). Apoi, în anul 1514 de aici, din cetatea aceasta, a pornit Laurențiu, unul din căpitani lui Gheorghe Doja, în fruntea a 30.000 de iobagi, răsculați împotriva cetății din Oradea.

Azi nu mai stă doar turnul, ca un monument părăsit, ruinat, care ar merita mai multă atenție. Aflându-se în apropierea graniței, ar fi posibil ca cele două țări să se înțeleagă în întreținerea, restaurarea și apărarea lui.

Aceste ruine, pot fi documente semnificative în istoria celor două popoare – și nu numai.

Dacă în alte direcții au pornit acțiuni de salvare a monumentelor istorice,

atunci aici de ce nu s-ar putea face ceva...?!

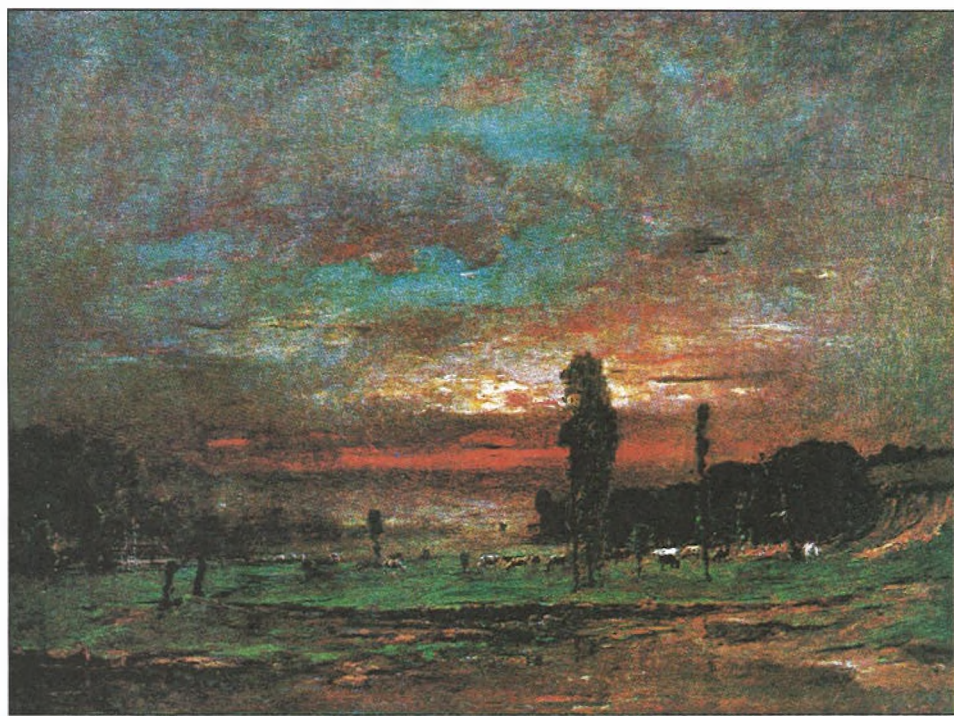
Text și foto: **Șt. O.**

La sfârșitul lui aprilie, la Muzeul Munkácsy Mihály din Bichișciaba, istoricul de artă *Bereczky Lóránd*, directorul general al Galeriei Naționale Maghiare, a deschis o expoziție de artă plastică cu titlul: „*Munkácsy și urmașii săi*”.

Această expoziție a fost concepută și gândită încă demult de specialiști și așteptată cu nerăbdare de public, de vizitatori. Acum, în primăvara lui 2000, după 100 de ani de la moartea lui Munkácsy, s-a ivit această ocazie și posibilitate. Colaboratorii muzeului județean, împreună cu *dr. Bakó Zsuzsanna*, istoric de artă, au organizat această expoziție valoroasă din mai multe puncte de vedere, dar mai ales din punct de vedere al istoriei de artă modernă. Valorile artistice ale lui Munkácsy Mihály ocupă un rol important și determinant nu numai în pictura maghiară, ci și în cea mondială.

Numele pictorului este un nume de referință atât în Europa, cât și în America.

Acum, la o sută de ani

Urmașii lui Munkácsy

de la moartea pictorului trăim un moment istoric și o ocazie de a-l sărbători prin influența pe care a avut-o asupra celor care l-au urmat.

Vizitatorul expoziției poate vedea printre altele lucrările „urmașilor”, care și ei s-au înscris în

istoria artelor. Ca atare, putem vedea, lucrările lui *Bihari Sándor*, *Fényes Adolf*, *Deák Ébner Lajos*, *Kernstok Károly*, *Rippl-Rónai József*, *Kosztla József*, *Rudnay Gyula*, *Thorma János*, *Tornyai János*.

Acești pictori de seamă

sînt demni să-l urmeze pe Munkácsy, tocmai de aceea sînt numiți „urmașii lui Munkácsy”, avînd legături strînse cu pictura și spiritualitatea Maestrului – căci Munkácsy a reușit să atingă și să realizeze o performanță europeană, prin exercițiul și

disponibilitatea sa. Mai ales că întreaga sa evoluție spectaculoasă a reușit să găsească sincronismul cu pictura europeană a vremii sale.

Precum Munkácsy, așa și urmașii săi, urmași ai spiritualității sale, au reușit să-și formeze totuși o suveranitate, cu baze sigure. Individual, fiecare a făcut ceea ce a știut, dar fiecare a mai dat și un plus, oferind ceva, ce știa mai bine, înscriindu-se astfel în istoria artelor moderne.

Cui îi place acest gen de artă, îi propun să găsească ocazia să viziteze expoziția din Ciaba. Dar s-o vizioneze și școlarii căci prin cele văzute vor primi o imagine despre istoria picturii maghiare din ultimii o sută de ani. Dacă vor vedea expoziția, vor trage concluzia că maeștrii mai sus înșirați sînt demni de a fi numiți urmași ai lui Munkácsy. Pe diverse căi și prin variate stiluri, prin virtualitatea personalității lor, fiecare artist în parte a ajuns la culmi artistice.

Șt. Oroian

FOAIA
românească
9 Iunie 2000

Săptăminal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Ștefan Oroian. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în 2000: 3 luni 270 forinți; 6 luni 540 forinți; 1 an 1080 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségéért” Közalapítvány biztosítja. Apanția săptăminalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.